

รายการ “ผ่าทางตัน” ตอน ความจริง 14 ตุลา กับจอมพลถนอม

ออกอากาศ 6 เมษายน 2524 (UBC NEWS)

ผู้ร่วมรายการ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

ดร.สุวิทย์ ยอดมณี

ผู้ดำเนินรายการ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง

- ดร.เจิมศักดิ์ : สวัสดีครับท่านผู้ชมที่เคารพ วันนี้วันอังคารที่ 6 เมษายน วันจักรีครับ ขณะนี้เวลา 3 ทุ่มกับ 5 นาทีครับ เรามาพบกับ “ผ่าทางตัน” เช่นเคยทุกวันอังคาร ท่านผู้ชมคงจะสับสนพอสมควร ว่าความจริงเกี่ยวกับ 14 ตุลา และจอมพลถนอม กิตติขจร นั้นเป็นอย่างไร วันนี้เราได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงและเกี่ยวข้องติดตามศึกษาอย่างใกล้ชิด เรามี ดร.สุวิทย์ ยอดมณี บุตรเขยของจอมพลถนอม กิตติขจร แนะนำอย่างนี้ก็แล้วกันเพราะว่าจะได้ไม่ต้องไปแนะนำอย่างอื่นจริง แล้วท่านมีอย่างอื่นอีกยืดยาว แต่ว่าเรื่องนี้จะตรงที่สุด ในขณะที่เดียวกันได้เชิญ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ อดีตอธิการบดี ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประธานหอจดหมายเหตุ ธรรมศาสตร์ และเป็นอาจารย์อยู่ที่ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งคู่อยู่ตรงนี้แล้วครับ
- ดร.ชาญวิทย์ : สวัสดีครับ
- ดร.สุวิทย์ : สวัสดีครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ต้องขอขอบพระคุณนะครับที่มาร่วมรายการในวันนี้ ขอถามนิดนึง ดร.สุวิทย์ วันที่ 14 ตุลา ตอนนั้นแต่งงานหรือยัง
- ดร.สุวิทย์ : แต่งแล้วครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : 14 ตุลา ปี 2516 แต่งแล้วครับ
- ดร.สุวิทย์ : เมื่อปี 2512 ผมแต่ง
- ดร.เจิมศักดิ์ : แสดงว่าเป็นลูกเขยจอมพลถนอมแล้ว
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : เป็นมาได้ 4 ปี
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : โดยประมาณ 4 ปี
- ดร.สุวิทย์ : ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ดร.ชาญวิทย์ ครับ ปี 14 ตุลาคม 2516 ตอนนั้นอาจารย์เป็น อาจารย์ธรรมศาสตร์แล้ว
- ดร.ชาญวิทย์ : ปี 2516 เป็นปีที่ผมรับราชการธรรมศาสตร์เป็นปีแรกครับ แล้วก็ไปสอน วิชาประวัติศาสตร์ พอหลังเหตุการณ์นั้นเพียงไม่เท่าไร ท่านอาจารย์ป่วย อังภากรณ์ ก็เป็นอธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผมก็ได้รับแต่งตั้ง เป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาพื้นฐาน ดูแลนักศึกษา ปี 1 ของอาจารย์ป่วย เป็นได้ 1 ปี ก็เกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ก็ลี้ภัยการเมือง ไปอยู่ญี่ปุ่น 1 ปี ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : ตกลงอาจารย์เองก็คลุกอยู่ข้างใน ดร.สุวิทย์ ก็คลุกอยู่ข้างในทั้งคู่ครับ เดี่ยวเราจะมาแลกเปลี่ยนมุมมองกันว่าประวัติศาสตร์เป็นอย่างไร แต่ก่อนจะไปตรงนั้น ผมอยากจะเชิญทั้ง 2 ท่าน รวมทั้งท่านผู้ชมด้วยครับว่า เราไปลองไปดูว่าผมเคยสัมภาษณ์ พ.อ.ณรงค์ กิตติขจร ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล แล้วก็สัมภาษณ์ คุณธานี ศักดิ์เศรษฐ์ แล้วก็คุณอาคม มกรานนท์ แล้วก็ออกอากาศไปแล้วในรายการ “มองต่างมุม” ที่ถูกปิดไปแล้วนั่นแหละครับ คือ วันที่ 10 ตุลาคม ปี 2536 เราไปดูความจริงกันตรงนั้น ว่าเค้าพูดกันว่าอย่างไร เราไปดูสั้นๆ ดัดบางช่วงบางตอนมา แล้วเดี๋ยวเรามาคุยกันต่อ เชิญเลยครับ

เทปรายการมองต่างมุมวันที่ 10 ตุลาคม ปี 2536

- ดร.เจิมศักดิ์ : วันที่ 14 ตุลา ปี 2516 ดร.เสกสรรค์ มีความรู้สึกต่อเหตุการณ์อย่างไรครับ ถ้าวันนี้คืนกลับไปวันเก่าได้ จะทำเหมือนเก่าหรือเปล่าครับ
- ดร.เสกสรรค์ : ก็คงทำแหละครับ เพราะว่าตอนนั้นเนี่ย (มีเสียงปรบมือ) โดยสภาพการณ์มันไม่มีทางเลือกให้เป็นอื่นครับ มันเหมือนประวัติศาสตร์กำหนดไว้อย่างนั้น แต่ละคนก็เล่นบทบาทตัวเอง จำเป็นต้องเล่น ผมรู้สึกว่าในช่วงนั้นมันมีอะไรหลายอย่างที่เป็นเงื่อนไขที่บังคับ คงต้องทำเหมือนเดิม
- ดร.เจิมศักดิ์ : ถ้ารู้ว่าจะมีคนตายขนาดนั้น ยังจะทำอย่างนั้นรีเปล่าครับ
- ดร.เสกสรรค์ : ถ้ารู้ว่าจะมีคนตาย ผมไม่ทำ อันนี้เป็นหลักการของผมมาตลอด อันนี้ผมไม่ทราบ ผมเองก็มีสิทธิตายนะครับตอนนั้น คือผมถือเป็นหลักมาตลอด ตั้งแต่สมัยเป็นผู้นำนักศึกษา ถ้าคาดการณ์ว่ามันจะมีการสูญเสียของประชาชนผมจะหลีกเลี่ยง ผมพยายามพูดกับนักศึกษารุ่นน้องเสมอ แต่ทำไมใช่เค้าจะฟังผมตลอดนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ตกลงถ้าวันหลังใครจะทำอะไร บอกอาจารย์เสกสรรค์ว่าเค้าฆ่าแน่ะ เค้ายิงแน่ะ
- ดร.เสกสรรค์ : เดือนพฤษภาคม ผมห้ามคนอยู่ในหอประชุมใหญ่ ผมบอกอย่าออกไป ผมบอกต้องเรียนรู้ออกจากบทเรียนเก่า ๆ มันไม่คุ้ม มันได้ไม่คุ้มเสีย แล้วทุกครั้ง 20 ปี เราก็มองอยู่ไอ้คนเจ็บคนตายก็คนส่วนหนึ่ง ไอ้คนที่มาฆ่ามันก็คนอีกส่วนหนึ่ง มันเป็นอย่างนี้เรื่อย
- พ.อ.ณรงค์ : ผมมีหน้าที่รับผิดชอบ ต้องรักษาความสงบให้ได้ มันก็มีหน้าที่กันคนละอย่างทางด้านนักศึกษา และนักวิชาการต่างๆ ก็มีหน้าที่อยากจะให้เกิดประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ขึ้นมาด้วยวิธีการใดๆ ก็ตาม ในเมื่อเรียกร้องกันอย่างสงบเรียบร้อยมันไม่ได้ เค้าก็ก่อหวอดขึ้นมา ก่อมือขึ้นมา เพื่อที่จะให้ได้ประชาธิปไตย ผมในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ ได้รับคำสั่งให้รักษาความสงบให้ได้ ผมก็ต้องหาวิธีการต่างๆ ทุกวิถีทางเพื่อจะทำให้ทุกอย่างสงบลงให้ได้ เพราะว่าความจริงแล้วผมไม่ได้ดำเนินการอะไรรุนแรง ผมพยายามติดต่อกับทางด้านนักศึกษานี้โดยตลอด แต่มันไม่ประสบความสำเร็จ เพราะในระหว่างนั้น ผมก็คิดแต่จะทำให้สงบ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ที่บอกไม่ประสบความสำเร็จนี้ เพราะว่าสื่อสารกันไม่ดี หรือว่าใครเบียด หรือว่ายังไง

- พ.อ.ณรงค์ : ไม่ใช่สื่อสารกันไม่ดี นี่ผมกำลังจะพูดถึง มาระยะหลัง ผมมาทราบว่า มันมีผู้ฉวยโอกาส ทำให้ทั้งคุณ อาจารย์เสกสรรค์และผม กลายเป็นตัวเชิดของเค้าไป กลายเป็นตัวละครแสดงให้เค้า
- ดร.เจิมศักดิ์ : หมายความว่ามือที่สาม
- พ.อ.ณรงค์ : (พยักหน้า) เค้ามาฉวยโอกาสเอาไป ในระหว่างนั้นก็มียุทธการเราแน่แหละ ก็อยากจะให้อำนาจขึ้นมา อยากจะเอาอำนาจเค้าคือ ของพ่อผม ของพ่อตาผม ของผมเอง ออกไปซะ กลุ่มใหม่จะเข้ามาและได้จังหวะที่นักศึกษาแก่นักวิชาการ ขึ้นมาเรียกร้อง ประชาธิปไตยพอดี เค้าก็ฉวยจังหวะนั้นเข้ามาสวมรอย โดยที่ทางฝ่ายเราเอง ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่เองก็ไม่ได้ระวัง เพราะว่าเป็นบุคคลชั้นผู้ใหญ่ แล้วก็เป็นที่เชื่อถือกันมานาน
- ดร.เจิมศักดิ์ : ระดับผู้ใหญ่?
- พ.อ.ณรงค์ : ครับ ผู้ใหญ่มาก
- ดร.เจิมศักดิ์ : พอบอกได้ไหมครับว่าใคร?
- พ.อ.ณรงค์ : อย่าให้ผมระบุชื่อเลย เพราะว่าเวลานี้ท่านก็ตายไปแล้ว เราจะไปขุดผีขึ้นมาพูดถึงใช้ที่
- ดร.เจิมศักดิ์ : ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ แล้วรู้อย่างนี้ ถึงวันนี้จะปฏิบัติตัวเหมือนเก่าหรือเปล่าครับ (มีเสียงปรบมือ)
- พ.อ.ณรงค์ : ในฐานะที่ผมเป็นเจ้าของหน้าที่ ผมก็ต้องทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถ้าหากว่าผมได้รับคำสั่งมาแล้วไม่ทำ ผมก็ขัดคำสั่ง มันก็มีอันตรายต่อตัวผม แต่ว่าวิธีการมันก็จะแตกต่างกันไป จากคราวที่เป็นมา
- ดร.เจิมศักดิ์ : แล้วถ้ารู้ความจริงว่ามันมีมือที่สาม อย่างที่ว่า แล้วยังจะทำเหมือนเก่าหรือเปล่าครับ หรือว่าจะไปเปลี่ยนใหม่ครับ
- พ.อ.ณรงค์ : ถ้าหากว่าเรารู้ตอนนั้นว่ามีมือที่สามเข้ามาสอดแทรก ผมก็อาจจะแทนที่จะมาพยายามเจรจากับทางด้านนักศึกษา ผมก็อาจจะเอาตัวผู้ที่เข้ามาสอดแทรก ไปเก็บไว้ชั่วคราว
- ดร.เจิมศักดิ์ : ครับ (หัวเราะ)
- พ.อ.ณรงค์ : จะได้ไม่มีเรื่องบานปลายออกไปอีก
- ดร.เจิมศักดิ์ : ครับ รัฐมนตรีขำครับ
- ร.ม.ช.ธานี : เหตุการณ์วันที่ 14 ตุลา ปี 2516 ผมคิดว่า คนที่อยู่รุ่นเดียวกับผมหรือคนที่อยู่ในเหตุการณ์ต้องไม่มีใครลืม จำภาพนั้นได้อย่างชัดเจน และผมจำได้อันหนึ่งว่า ผมเกลียดคุณณรงค์ กิตติขจรมากที่สุด (มีเสียงปรบมือ) ถ้าพูดถึงนี่คือเมื่อ 20 ปีก่อน แล้วผมก็มานึกถึงท่านตอนที่มาเป็นผู้แทนฯ ด้วยกัน ปี 2531
- ดร.เจิมศักดิ์ : พอเป็นผู้แทนฯ ก็เลยรักกัน
- ร.ม.ช.ธานี : ที่มารักกัน ก็คือ เราพบว่า เส้นทางที่ท่านณรงค์เข้ามา กับผมเดินเข้ามามันมาจากทางเดียวกัน มันมาจากกติกามันมาจากข้อตกลง และผมจำได้ว่าคนก็แปลกใจที่ผมนั่งคุยกันรู้เรื่องมากที่สุดด้วย ระหว่างผมกับคุณณรงค์ ผมคิดว่าวันนั้นถ้าอธิบายกันอย่างชัดๆ ก็คือ คุณณรงค์ กิตติขจร ยืนอยู่ตรงนั้นนะครับ ผมไม่คิดว่า มือที่สามหรือครับ ยืนอยู่ตรงนั้น แล้วก็ผมเนี่ย คุณเสกสรรค์เนี่ย

เป็นคู่ขัดแย้งโดยตรง แล้วก็ต้องยอมรับว่า เป็นการตัดสินใจสู้กันนะ สู้กันแล้วผลก็ออกมาเป็นแบบนี้ ไข่ใหม่ครับ มือที่สามแทรกเข้ามา ก็มีเข้ามาจนได้บ้าง แต่ว่าต้องยอมรับว่าทิศทางหลักจริงๆวันนั้น คนไม่มีทางออก และในขณะเดียวกัน ความหวาดวิตกของทางการในขณะนั้น ก็คือ นี่คือ คอมมิวนิสต์ การเคลื่อนไหวนี้เป็นคอมมิวนิสต์ พวกนี้มาล้มล้างรัฐบาลนะ (มีเสียงปรบมือ) ผมว่าในสายตาของอันนี้ เป็นคู่ขัดแย้งที่เราเห็นกันได้อย่างชัดเจน แต่ถ้าวันนั้นทางการเชื่อว่านี่คือ ขบวนการนักศึกษา เป็นพวกบริสุทธิ์ต้องการประชาธิปไตย ผมแน่ใจว่าท่าทีของท่านจอมพลถนอม ท่านจอมพลประภาส คงไม่ใช่อย่างนี้

- ดร.เจิมศักดิ์ : ถ้าหากรัฐมนตรีชานี ย้อนกลับเวลาได้ รัฐมนตรีชานีอยากจะพัฒนาอะไรครับ ในเหตุการณ์ 14 ตุลาสมัยนั้นครับ
- ร.ม.ช.ชานี : ผมคิดว่าสิ่งที่อยากทำมากที่สุดก็คือ ไม่ให้มี 6 ตุลาฯ ถ้าจะย้อนกลับไป 14 ตุลาฯ ถ้ายังไม่เคยมียังอยากให้มี (มีเสียงปรบมือ) วันนั้น ยืนยันว่าอยากให้มีเหมือนที่อาจารย์ เสกสรรค์ ยังไงๆก็ต้องมี แต่ว่าสิ่งที่เจ็บปวดสำหรับพวกผมมากที่สุดก็คือ 6 ตุลา
- คุณอาคม : จริงๆ แล้วผมอยู่ปลายแถวนะ ในเหตุการณ์ 14 ตุลา
- ดร.เจิมศักดิ์ : แถวฝ่ายไหนครับ?
- คุณอาคม : คือๆ (หัวเราะ มีเสียงปรบมือ) คือผมอยู่ปลายแถวของฝ่ายรัฐบาลโดยหน้าที่ ที่จะต้องทำหน้าที่ในการประกาศ แต่ว่าเหตุการณ์ในช่วงนั้น ผมกลับยืนยันได้ว่ามือที่สามมันมี (มีเสียงปรบมือ)
- ดร.เจิมศักดิ์ : เป็นนายทหารไข่ใหม่ครับ เมื่อก็พูดระดับผู้ใหญ่ด้วยนะครับ ที่คุณณรงค์พูด
- คุณอาคม : ผมเรียนอาจารย์เจิมศักดิ์อย่างนะครับว่า เออ ความจริงซึ่งมันดำเนินมาตลอดเวลา 20 ปีที่ผ่านมา ผมเองตั้งใจไว้แล้วว่าให้มันตายไปกับตัวผมเอง ว่าความจริงนั้นคืออะไร แล้วใครคือมือที่สาม ให้เค้นคอผมก็พูดไม่ได้ว่าเป็นใคร

ตัดมารายการ “ผ่าทางตัน”

- ดร.เจิมศักดิ์ : นั่นคือสิ่งที่เราได้บันทึกไว้ในการสัมภาษณ์ คนที่เกี่ยวข้องอยู่ในเหตุการณ์ 4 ท่านครับ อาจารย์ช่วยเล่าให้กับคนรุ่นใหม่ที่อาจจะไม่รู้จัก 14 ตุลานิดนึง ได้ไหมครับ ว่า เหตุการณ์ 14 ตุลา เกิดขึ้นได้อย่างไร ขอใน 1 นาที อาจารย์เล่าได้
- ดร.ชาญวิทย์ : เมื่อดูวิดีโอเก่าเมื่อกี่นะครับ 20 ปี 14 ตุลา รู้สึกน่าสนใจมากนะ ผมรู้สึกว่ามีมืออยู่ตอนหนึ่ง ผมอยากจะมองว่ามันมีขบวนการอะไรบางอย่างที่พยายาม ผมเรียกว่า เป็นขบวนการมุสาวาท แล้วก็พยายามที่จะเบี่ยงเบน บิดเบือนประเด็นของประวัติศาสตร์ แล้วก็พยายามจะยกความผิดนี้ไปยังมือที่สาม
- นายทหารที่ตายไปแล้ว ผมเดาว่าพยายามจะโยนให้พลเอกกฤษณ์ สีวะรา
- ผมเชื่อว่าเป็นอย่างนั้นนะครับ ทีนี้ตอบคำถามของอาจารย์เจิมศักดิ์ ที่บอกว่าเหตุการณ์ 14 ตุลา คืออะไร ผมคิดว่า ผมขอใช้คำที่ปรมาจารย์ทางรัฐศาสตร์ ที่ผมเคารพรักมากนะครับ คือ ท่านศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริกใช้เช่นะครับ นั่นคือ การปฏิวัติประชาธิปไตย 14 ตุลา 2516 เรารู้ดีว่าขบวนการนั้น คือ

ขบวนการที่เรียกร้องรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย เพราะว่าบ้านเมืองนั้นตก
อยู่ใต้อำนาจเผด็จการยาวมาเรื่อยๆ นะครับ ถ้าเราดูบริบททางประวัติศาสตร์แล้ว ย้อนกลับ
ไปถึง 2490 เมื่อมีรัฐประหารของ จอมพลผิน ชุณหะวัณ ก็ยังได้ ย้อนกลับไปยัง
การปฏิวัติเผด็จการที่เค้าเรียกกันว่าปฏิวัติเผด็จการของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ 2500, 2501
นะครับ แล้วก็จอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร เอง
มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมมาตลอดเวลา ในช่วงระยะเวลานั้น นักวิชาการจะ
เรียกว่า วัฏจักรแห่งความชั่วร้ายนะครับ มีการปฏิวัติรัฐประหาร ยึดอำนาจ
ฉีกรัฐธรรมนูญ ล้มประชาธิปไตย ล้มพรรคการเมือง ทำลายการเลือกตั้ง อะไรก็ตาม
ผมคิดว่า กระแสอันยึดเยื้อยาวนาน เข้าใจว่า จอมพลถนอม กิตติขจร (เมื่อถึง
อสัญกรรม ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์) นั้นอยู่ในอำนาจตั้งแต่ปี 2506 มาจนกระทั่ง
ถึง 2516 นะครับ ยึดเยื้อยาวนานมากนะครับ มีการร่างรัฐธรรมนูญ ประกาศ
รัฐธรรมนูญปี 2511 มีการเลือกตั้งปี 2512 ที่เราเห็นบรรดานักการเมืองรุ่นใหม่เข้ามา
ที่กำลังมีบทบาทอยู่ในปัจจุบันนี้นะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : จะมีคุณชวน หลีกภัย คุณอุทัย พิมพ์ใจชน

ดร.ชาญวิทย์ : ครับๆ ใช้ครับอาจารย์ แล้วก็จอมพลถนอม ก็ยึดอำนาจตัวเองอีกปี 2514 นะครับ
เพราะฉะนั้น ผมคิดว่าถึงจุดนั้นคนทั่วไปทนไม่ได้แล้ว มันเหมือนกับว่านอกจาก
จะต่ออายุราชการในตอนนั้นนะครับ ยึดอำนาจแล้วยึดอำนาจอีก แล้วก็ดูที่ท่า
ว่าจะสืบทอดอำนาจกันไปยังจอมพลประภาส จารุเสถียร ซึ่งก็ต่ออายุราชการเช่น
เดียวกัน แล้วดูจะสืบทอดอำนาจไปยังบุตรและบุตรเขย คือ พันเอกณรงค์ กิตติขจร
ผมคิดว่าถ้าไม่มี 14 ตุลาคม 2516 นี้นะครับ เมืองไทย คงตกอยู่ใต้อำนาจ
เผด็จการยาวยิ่งกว่าเผด็จการของซูฮาร์โต 30 กว่าปี ผมเชื่อว่าเป็นอย่างนั้น

ดร.เจิมศักดิ์ : ครับ

ดร.ชาญวิทย์ : แล้วผมคิดว่าเมืองไทย คงไม่อยู่ในสถานะที่ตัวอย่างที่เราเห็นนี้ เมื่อเทียบกับกัมพูชาเคย
เทียบอินโดนีเซียเคย

ดร.เจิมศักดิ์ : ตรงนั้นพอเห็นภาพว่า ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา เกิดขึ้นในมุมมองนักวิชาการ ที่มอง
เป็นกระบวนการประวัติศาสตร์ตรงนี้นะครับ ดร.สุวิทย์ครับ เมื่อกี้มีคำพูดอยู่คำหนึ่ง
ของอาจารย์ชาญวิทย์ ไปขีดเส้นใต้ไปหยิบยก ตรงที่พันเอกณรงค์ พูดว่ามีผู้ที่มีเป็นผู้
ฉวยโอกาส เป็นผู้ใหญ่มากๆ เป็นผู้ที่เคยเชื่อถือ แต่ปัจจุบันตายไปแล้ว ที่พูดตอนนั้น
นะครับ ตรงนั้นเนี่ย เมื่อกี้เนี่ย ที่อาจารย์ชาญวิทย์หยิบขึ้นมาว่า เป็นขบวนการ
มุสวาทคือ เป็นการบิดเบือนประวัติศาสตร์ ตรงนี้ประวัติศาสตร์เป็นอย่างไร

ดร.สุวิทย์ : ในมุมมองของเราเนี่ยครับ ตรงนี้เรายังไม่มีหลักฐานแน่ชัดพิสูจน์ เป็นแต่ละบุคคลไป
แต่ว่าที่เรามีหลักฐานชี้ให้เห็นว่ามีมือที่สาม หรือจะเรียกอะไรก็แล้วแต่ ที่มีส่วน
เกี่ยวข้อง เรามีหลักฐานค่อนข้างจะมากทีเดียว ที่ทำให้เราคิดอย่างนั้น ผมขออนุญาต

ดร.เจิมศักดิ์ : คิดอย่างนั้น คือ คิดว่าเป็นพลเอกกฤษณ์ สีวะรา

ดร.สุวิทย์ : คงไม่ใช่คนเดียวครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : คงไม่ใช่คนเดียว แต่ไม่ได้ปฏิเสธว่าไม่ได้มีพลเอกกฤษณ์ สีวะรา

- ดร.สุวิทย์ : ไม่ได้ปฏิเสธๆ แต่ไม่ต้องการกล่าวหาผู้ที่เขาล่วงลับไปแล้วนะครับ ในฐานะที่เรายังไม่มั่นใจ
- ดร.เจิมศักดิ์ : มีอะไรที่ทำให้คิดอย่างนั้น เพราะว่าทางประวัติศาสตร์จะได้เข้าใจกันตรงนี้
- ดร.สุวิทย์ : มีหลายอย่างนะครับ ผมคิดว่าการที่เรามาคุยกันวันนี้เป็นสิ่งที่ดี แต่ว่า อาจารย์ครับ ผมคิดว่า มันคงสรุปอะไรไม่ได้จากการนี้ แต่ว่าเป็นการเริ่มต้นให้ผู้ชมผู้ฟังได้คิดกันบ้าง ในส่วนนี้ ผมจึงขอบคุณอาจารย์มากที่ได้เชิญผมออกบรรยายการกับอาจารย์ชาญวิทย์ สิ่งที่ อาจารย์ชาญวิทย์พูดถึงส่วนใหญ่ เมื่อกี้นี้ก็คือว่าเหตุการณ์วัน 14 ตุลา มันเกิดขึ้นด้วยเหตุที่ว่ามีการปกครองในทำนองที่เป็นเผด็จการอะไรต่าง นะครับ ส่วนนั้นผมไม่ได้ติดใจเรื่องนี้ ส่วนที่ผมอยากจะเรียนให้ทุกๆ ท่านทราบก็คือว่า มันเป็นเรื่องที่น่าเสียดายมาก ที่มีแถลงการณ์ออกมาฉบับหนึ่งโดยสำนักนายกรัฐมนตรีนะครับ แถลงการณ์อันนี้ผมเข้าใจว่าอาจารย์ชาญวิทย์ ทราบดี เพราะว่าอาจารย์ชาญวิทย์พูดถึงค่อนข้างจะบ่อยนะครับในเรื่องของแถลงการณ์ ซึ่งเรามีหลักฐานชัดเจนว่าแถลงการณ์อันนี้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2516 ไม่มีการสอบสวนก่อนนี้เลยนะครับ มันเกิดขึ้น โดยที่ทางนิสิตนักศึกษาจะเรียกร้อง ทางรัฐบาลให้หาผิดกับบุคคลทั้ง 3 คนที่พูดถึงนี้
- ดร.เจิมศักดิ์ : รัฐบาลนั้น คือ รัฐบาลอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ หรือเปล่าครับ
- ดร.สุวิทย์ : เข้าใจว่าอย่างนั้นตอนปี 8 พฤศจิกายน 2516 แล้วก็คณะรัฐมนตรีได้ประชุมกัน อันนี้คือ หลักฐานนะครับส่วนนี้ (แสดงแถลงการณ์) ได้มีการประชุมกัน แล้วก็มติให้ร่างคำสั่งนี้ หรือแถลงการณ์อันนี้ออกมาทั้งๆที่ได้มีการสอบสวนอะไรทั้งสิ้นนะครับ เพราะเหตุการณ์มันเพิ่งผ่านไปได้ 3 สัปดาห์นะครับ อันนี้เนี่ยในสำนวนที่กรมตำรวจส่งไปนั้นนะครับ ที่สอบไปแล้วนะครับ แล้วส่งไปที่กรมอัยการเมื่อกรมอัยการถึงได้ออกมาว่าหลักฐานไม่มีนะครับจึงส่งไปฟ้อง
- ดร.เจิมศักดิ์ : ข้อความตรงไหนที่อยากจะชี้ให้เห็นในอันนี้ครับ ตรงที่ขีดเส้นหรือเปล่าผมจะลองอ่านดูก็ได้ครับ
- ดร.สุวิทย์ : ที่ขีดเส้นครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : บอกว่าที่ประชุมของกระทรวงกลาโหม ได้เคยพิจารณาถึงอำนาจสั่งการของผู้ต้องหาที่ 1 ผู้ต้องหาที่ 2 ผู้ต้องหาที่ 1 คือใครนะครับ
- ดร.สุวิทย์ : จอมพลถนอมครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ผู้ต้องหาที่ 2
- ดร.สุวิทย์ : จอมพลประภาสครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ที่เกี่ยวข้องถึงสาเหตุที่ผ่านมาแล้วนั้นที่ประชุมมีมติว่าผู้ต้องหาที่ 1 และ 2 ได้สั่งการไปตามอำนาจที่มีอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายทั้งสิ้น ส่วนคำสั่งแถลงการณ์ของสำนักนายกรัฐมนตรีที่ออกไป ได้รับผลการสอบสวนของกระทรวงกลาโหม เป็นที่ชัดเจนว่า ผู้ต้องหาทั้ง 3 ได้ปฏิบัติหน้าที่ไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายข้อบังคับระเบียบแบบแผนของทางราชการ และแฝงด้วยโมหะจริตนั้น พล อ.อ. ทวี จุลทรัพย์ครับ ยืนยันต่อไปว่าได้ร่างขึ้นตามมติของคณะรัฐมนตรี อันสืบเนื่องมาจากมีนิสิตนักศึกษา ได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลในขณะนั้นให้มีการสอบสวน เอาความผิดแก่ผู้ต้องหาทั้ง 3 ที่ประชุมจึงได้มีมติ

ให้ร่างแถลงการณ์ฉบับนี้โดยที่ไม่ได้มีการสอบสวนของกระทรวงกลาโหมแต่อย่างใด เมื่อได้รับความจาก พล.อ.อ.ทวิ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมขณะนั้น ประกอบกับกระทรวงกลาโหมก็ยืนยันว่าไม่มีอำนาจการสอบสวนดังกล่าวอยู่ที่ กระทรวงกลาโหม ดังนี้แล้วคณะกรรมการจึงเห็นว่าเมื่อได้ความเป็นจริงที่แน่ชัดแล้วว่า คำแถลงการณ์ฉบับนี้ได้ออกมาโดยไม่มีหลักฐานสนับสนุนแต่อย่างใดเลย เช่นนี้จึงไม่มีน้ำหนักที่จะรับฟังมาหักล้างพยานหลักฐานของคณะกรรมการที่ได้ดำเนินการสืบสวน มาในคดีนี้

ดร.สุวิทย์ : นะครับ อันนี้ แล้วก็ในส่วนเฮลิคอปเตอร์ที่กล่าวหากันนะครับ ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งข้างล่างนะครับ แต่ว่าใช้เวลานาน แต่ท่านที่สนใจก็สามารถเอาอันนี้ไปได้ สิ่งที่ผมเรียนก็คือว่า สิ่งที่สำคัญมากก็คือว่า แถลงการณ์นี้ออกไปโดยรัฐบาล เพราะฉะนั้นเป็นที่เชื่อถือ ทุกคนก็เลยเชื่อว่า นี่เป็นความจริง นี่ได้ผ่านการสอบสวนมาแล้ว ทั้งๆที่ไม่มีการผ่านการสอบสวนนะครับ ไม่มีอะไรออกมาเลย ครั้นมาถึงปี 2519 พอถึง 2519 ก็มีสรุปสำนวนการสอบสวน และอัยการสั่งไม่ฟ้อง ซึ่งเอกสารเราก็มีอยู่ ณ ที่นี้ คงจะได้เห็นกันแล้ว

ดร.เจิมศักดิ์ : อันนี้เห็นกันในหน้าหนังสือพิมพ์ก็มีอยู่ แต่จะดูกันตรงนี้สักนิด เว็บนี้ก็ยังได้นะครับ
ดร.สุวิทย์ : อย่างไรก็ตาม เมื่อคำสั่งไม่ฟ้องของกรมอัยการออกมาแล้ว ไม่ได้มีการประกาศเลย ไม่ได้มีการเปิดเผยเลย โดยทางรัฐบาลไม่ว่าจะชุดใดก็ตามนะครับ เมื่อไม่มีการเปิดเผยจอมพลถนอม และอีก 2 ท่านก็เท่ากับว่ารับบาปในส่วนนี้นะครับ เพราะได้มีการแถลงการณ์โดยสำนักนายกแถลงออกมาแล้ว ไม่มีการแก้ไขอะไรทั้งสิ้น แล้วก็เราไม่สามารถเอาเอกสารนี้มาเปิดเผยเพราะเป็นเอกสารทางราชการ เป็นเอกสารลับ ถ้าเราเปิดเผยออกมาก็มีความผิดอีก แล้วเราก็เพิ่งได้มาหลังจากนั้นอีกนานพอสมควร ไม่ใช่ปี 2519 เพราะปี 2519 นั้น จอมพลถนอม เพิ่งเข้ามาจากสิงคโปร์ มาจากต่างประเทศ ตอนนั้นเราไม่มีเอกสารอันนี้เลย เมื่อได้มีเอกสารอันนี้ส่งมาให้เราแล้ว 20 ปีผ่านไป เราก็พยายามจะให้กับสื่อมวลชน เราให้กับสื่อมวลชน แต่สื่อมวลชนไม่เผยแพร่ เพราะฉะนั้น นี่เป็นโอกาสแรกที่เกิดขึ้นในระยะสองสัปดาห์ที่ผ่านมาเนี่ย ที่ได้มีการเปิดเผยเป็นครั้งแรก ผมจึงอยากให้ท่านอาจารย์ชาญวิทย์ หรือ คนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์ได้ ดูเอกสารเหล่านี้ แล้วมาคุยกัน มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน อาจารย์ชาญวิทย์มีเอกสารที่ดี ที่ผมไม่ทราบ ผมไม่ได้มาบอกว่าไม่ผิดนะ ผมอยากจะทำให้มาพิจารณาตรงนี้

ดร.เจิมศักดิ์ : ประเด็นที่ ดร.สุวิทย์ ตั้งตรงนี้มีอยู่ 2 ประเด็น ผมเข้าใจถูกไหม ประเด็นที่หนึ่ง เรื่องที่อาจารย์ชาญวิทย์ พูดถึงว่าเหตุการณ์ก่อน 14 ตุลา มีการยึดบ้านเมือง มีการเผด็จการอะไรต่ออะไรนั้นไม่ติดใจ

ดร.สุวิทย์ : ไม่ติดใจ

ดร.เจิมศักดิ์ : คำพูดอันนั้นไม่ว่าอะไร

ดร.สุวิทย์ : ไม่ว่าอะไร

ดร.เจิมศักดิ์ : ใครจะบันทึกประวัติศาสตร์อย่างนั้นก็ไม่ว่ากัน

- ดร.สุวิทย์ : ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ประการที่ 2 เรื่องของการสั่งให้มีการทำร้าย มีการยิง มีการล้มตายกันวันที่ 14 ตุลาคม นั้นเนี่ย บอกว่าทางอัยการบอกไม่ฟ้อง แสดงว่าไม่มีมูลหรือไม่มีเหตุที่จะฟ้อง เอาโทษจ่อมพลถนอม และจ่อมพลประภาส เพราะฉะนั้นอันนี้บอกกว่า ถ้าโดยสรุปคือ ตรงนั้น
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ขอดร.เจิมศักดิ์ก่อน อาจารย์ชาญวิทย์มีอะไรสงสัยตรงนี้ไหมครับ
- ดร.ชาญวิทย์ : คือ ในหลักวิชาประวัติศาสตร์นะครับ เราจะมีหลักในแง่ของการจัดลำดับความสำคัญ และความน่าเชื่อถือเอกสารนะครับว่า อันนี้เป็นเอกสารชั้นต้น ชั้นรอง หรือชั้นสามนะครับ แล้วก็ระยะเวลาของการบันทึกนะครับ บันทึกเมื่อไหร่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ หรือบันทึกเมื่อ 20-30 ปีให้หลัง อะไรทำนองนั้นนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : บันทึกโดยใครด้วย
- ดร.ชาญวิทย์ : บันทึกโดยใครด้วย คือ เราต้องประเมินเอกสาร เราต้องประเมินหลักฐาน วิพากษ์วิจารณ์ วิเคราะห์นะครับ หลักฐานที่นำมาในตอนนี้นะครับ มีข้อสังเกตที่น่าสนใจมากกว่า ไม่สามารถจะมีความน่าเชื่อถือได้ทางวิชาการทางประวัติศาสตร์นะครับ เพราะว่า หลักฐาน อันนี้เนี่ยทำสำเร็จขึ้นเมื่อหลังเหตุการณ์รัฐประหารและอาชญากรรม รัฐอาชญากรรม 6 ตุลา 2519 นะครับ ตอนนั้นเราทราบกันดีใช่ไหมครับว่า จ่อมพลถนอม กิตติขจร ได้อะไรละ บวชเป็นเณรเข้ามา ผมคิดว่าในกรณีของจ่อมพลถนอม กิตติขจร ผมว่าน่าสนใจมากๆ ทางประวัติศาสตร์การเมืองไทยนะครับ คือคนที่ถูกยึดอำนาจแล้วออกไปเนี่ย ถึงแม้จะไปบวช จะไม่พยายามกลับเข้ามา จ่อมพล ป. พิบูลสงคราม บวชเป็นพระที่พุทธคยา แล้วก็ไปจับชีวิตที่ญี่ปุ่น ท่านก็จับไป แต่ว่าในกรณีจ่อมพลถนอม พยายามหลายครั้งหลายครา ผมรู้สึกที่น่าสนใจมาก ในแง่ของประวัติศาสตร์ ที่นี้จ่อมพลถนอม กลับมาเข้ามาแล้วนะครับ ก็กลายเป็น คือ หมายความว่า เป็นเบี้ย หรือหมากให้รัฐดำเนินการทำการยึดอำนาจ แล้วก็ประกอบอาชญากรรมโดยการเข่นฆ่า เมื่อวันที่ 6 ตุลา
- ดร.เจิมศักดิ์ : อ้อ อาจารย์กำลังจะบอกว่า เอกสารอันนี้เนี่ย วันลงวันที่ 3 ธันวาคม ปี 2519 หลัง 6 ตุลา 2519
- ดร.ชาญวิทย์ : ความน่าเชื่อถือมันต่ำ เพราะกระแสของทางการเมืองในตอนนั้น ที่ทำให้เกิดเอกสารแบบนี้ ทำไมกรรมอัยการไม่ฟ้อง เป็นสิ่งที่เราต้องตั้งข้อสงสัยนะครับ เพราะอย่าลืมว่าตอนนั้นหลัง 6 ตุลา 2519 นั้นประเทศไทยเข้าสู่เผด็จการพลเรือน นะครับ เราคงจำกันได้ว่านายกรัฐมนตรีนะครับคือ คุณธานินทร์ กรัยวิเชียร และก็เป็นเผด็จการพลเรือนซึ่งตั้งใจจะอยู่ 12 ปี
- ดร.เจิมศักดิ์ : ตอนนั้นรัฐมนตรีมหาดไทยคือใคร
- ดร.ชาญวิทย์ : ผมเข้าใจว่าเป็นคุณสมัคร สุนทรเวชนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ที่นี้หนังสือฉบับนี้ตอนนั้น อัยการอยู่กับมหาดไทย ที่มหาดไทยเนี่ยนะครับ ก็ขึ้นอยู่กับมหาดไทย เพราะฉะนั้นเนี่ย อาจารย์กำลังจะบอกว่า

- ดร.ชาญวิทย์ : ในแง่วิชาประวัติศาสตร์นั้น ความน่าเชื่อถือ และบริบทของเอกสารฉบับนี้ น่าเชื่อถือน้อยมากนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : แต่ต้องดูเหมือนกัน
- ดร.ชาญวิทย์ : ครับ ดู
- ดร.สุวิทย์ : อาจารย์ยังไม่ได้ดูใช่ไหมครับ ก็อยากจะให้อาจารย์ไปชุดหนึ่ง เพื่อดูในประเด็นที่ อาจารย์พูดถึงว่าเรื่องนี้เนี่ยมีความน่าเชื่อถือน้อย ผมรับฟังนะครับ ผมรับฟัง แต่ผมมีเหตุผลนะครับ แล้วผมก็เชื่อเป็นอีกอย่างหนึ่ง เนื่องจากว่าเอกสารทาง ราชการนะครับ ประการแรกเลย เอกสารทางการที่ถูกต้องหมดทุกอย่างนะครับ เอกสารอันนี้นะครับ ถ้าผู้ให้การนะครับให้การเท็จนะครับ เป็นคดีอาญาครับ เป็นคดีอาญา เพราะฉะนั้นคนที่ให้การเท็จ ต้องคิดแล้วคิดอีก ประการที่สอง ก็คือว่า ได้มีการฟ้องร้องทั้งสามท่านเนี่ยในปี 2517 การสอบสวนเริ่มขึ้นตั้งแต่ ปี 2517 สอบสวนมาเรื่อยๆ เพราะมี 45 ปากด้วยกัน พยานบุคคล 49 ปาก เพราะฉะนั้นเนี่ยก็สอบกันมาเรื่อยๆจนกระทั่งมีการสรุปในวันที่ 3 ธันวาคม อย่าง ที่อาจารย์พูดเมื่อ 3 ธันวาคม 2519 ถูกต้องนะครับมีเป็นหลักฐานพร้อม ผมตั้ง ข้อสังเกตอย่างนี้ครับว่า ในตอนที่เหตุการณ์ 14 ตุลา เกิดขึ้นแถลงการณ์วันที่ 8 พฤศจิกายน 2516 ในปีเดียวกันนั้นแถลงการณ์ออกมาโดยไม่มีการสอบสวน อันนี้น่าเชื่อถือไหมครับ ประการที่หนึ่งนะครับ ประการที่สอง เมื่อเอกสารนี้ ออกมาแล้ว มีการสรุปอย่างนี้แล้วว่าสั่งไม่ฟ้อง โดยอัยการแล้วนะครับ เอกสาร ทางราชการลับมาก ตีลับมาก ทำไมครับถึงไม่มีการเปิดเผยออกมา ในช่วงนั้น ในช่วงที่อาจารย์ชาญวิทย์บอกว่าเป็นช่วงของเผด็จการ เพราะฉะนั้นเนี่ยเค้าก็อาจ จะต้องการที่จะทำลายความน่าเชื่อถือของขบวนการนักศึกษาเนี่ยครับ ที่จะอยู่ 12 ปี หรืออะไรก็แล้วแต่ ผมจำไม่ได้ตอนนั้นนะครับ แต่ในเมื่อบรรยากาศตอนนั้นเป็น บรรยากาศของเผด็จการ อันนี้ไม่ใช่ผมพูด แต่อาจารย์ชาญวิทย์พูด ถ้าเป็น อย่างนั้นแล้ว ทำไมไม่ประกาศตรงนี้นะครับ มันไม่ได้เสียหายอะไร เป็นเอกสาร ทางราชการ แต่ปรากฏว่ารัฐบาลนั้น เค้าก็ไม่ได้เอาใจใส่ ไม่ได้มาแยแสอะไรกับเรา บรรยากาศตอนนั้น ไม่ได้มาทำให้เราดีขึ้นเลย ไม่ใช่เลย
- ดร.เจิมศักดิ์ : ตรงนี้จะมีคำอธิบายอะไรไหมครับ
- ดร.ชาญวิทย์ : เอกสารราชการ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นความจริงเสมอไปนะครับ เอกสารทาง ราชการซึ่งเป็นการไปปิดมดเท็จ มีตลอดเวลาเนี่ยครับ ดังนั้นผมถึงใช้คำว่า รัฐอาชญากรรม ผมแปลมาจากคำว่า state crime ผมมอง 14 ตุลา 2516 6 ตุลา 2519 และกุมภาพันธ์ 2535 เป็นอาชญากรรมที่รัฐประกอบต่อประชาชน ของตนเองนะครับ เพราะฉะนั้นทันทีที่เราบอกว่าราชการแล้วจะเชื่อถือได้ ไม่เสมอไปนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ครับ
- ดร.ชาญวิทย์ : แล้วการให้ความเท็จ เราจะเจออยู่ตลอดเวลาครับ ผมอยากจะพูดเลยไปถึง กรณีซึ่งท่านปรีดี พนมยงค์ ถูกใส่ร้ายในกรณีการสวรรคตของรัชกาลที่ 8 มีการตั้ง

พยานเท็จขึ้นมากกรณีของพระยาสุรยุทธฯ นายตี้อย อะไรก็ตาม ตอนหลังก็มา
 สารภาพว่า ตัวเองนั้นถูกอะไรละ ชูเชิญแล้วก็ถูกว่าจ้างให้การเท็จในเรื่องเกี่ยวกับกรณี
 สวรรคตของรัชกาลที่ 8 เพราะฉะนั้นในแง่นี้ะครับในทางประวัติศาสตร์ปรากฏอยู่
 ตลอดเวลา แล้วผมกลับไปยังประเด็นที่บอกว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไรละ การใช้ความ
 รุนแรงในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 นะครับ 6 ตุลาคม 2519 นั้น ไม่มีข้อสงสัย
 เราเห็นชัดเลยว่า มีการใช้ความรุนแรงอย่างชัดเจน และก็การใช้กำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 มีการใช้ความรุนแรงอย่างชัดเจน และก็การใช้กำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาวุธร้ายแรง
 สงครามเข้าไปปราบปรามนิสิตนักศึกษา ประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมือเปล่า

ดร.เจิมศักดิ์ : อาจารย์คงบอกถึงรัฐ แต่คงไม่ได้พูดถึงจอมพลถนอม ในเหตุการณ์ 6 ตุลา

ดร.ชาญวิทย์ : คืออย่างนี้นะครับอาจารย์

ดร.เจิมศักดิ์ : หรือว่าสัมพันธ์กัน

ดร.ชาญวิทย์ : ผมคิดว่าในกรณีของ 14 ตุลา ก็ดี 6 ตุลาที่ดีนะครับจอมพลถนอม กิตติขจร
 ไม่สามารถปฏิเสธความรับผิดชอบได้ เพราะว่าในกรณี 6 ตุลานั้น บวชเป็นเนร
 เข้ามาเพื่อเป็นเบี้ยหรือเป็นหมากให้มีการเดินเพื่อยึดอำนาจ

ดร.เจิมศักดิ์ : แต่ตอนนั้น จอมพลถนอม ไม่ได้เกี่ยวข้องกับรัฐบาลแล้วไม่ใช่หรือครับในเหตุการณ์
 6 ตุลา

ดร.ชาญวิทย์ : ถูกต้องครับ แต่ว่าการที่บวชเข้ามาเป็นเนรนั้น เป็นชนวนเกิดการประท้วงประหารกัน
 แล้วก็เมื่อกลับไปเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 นั้นที่น่าสนใจก็คือจอมพลถนอม กิตติขจร
 เกี่ยวกับทั้งสองเหตุการณ์ จอมพลประภาส เอาเข้าจริง เกี่ยวเหตุการณ์เดียว
 เหตุการณ์ 6 ตุลาไม่ค่อยเกี่ยวเท่าไร ในกรณีเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 นั้น จอมพล
 ถนอม เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด เพราะฉะนั้นมีหน้าที่รับ
 ผิดชอบโดยตรง แล้วถ้าเราดูบริบทของประวัติศาสตร์ตอนนั้นะครับ เราต้องดูว่า
 มนุษย์เมื่อดำเนินการปฏิบัติการอย่างไร ขึ้นอยู่กับการกระทำของเค้า ไม่ใช่คำพูด
 ของเค้า ว่าเค้าบริสุทธิ์ เค้าเป็นคนดีอะไร มันต้องดูการกระทำของเค้า จอมพลถนอม
 กิตติขจร นั้นอยู่ในบริบทประวัติศาสตร์ที่ใช้ความรุนแรงมาตลอด จอมพลถนอม
 กิตติขจร นั้นใช้อำนาจเด็ดขาดที่ไม่ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตย ไม่ถูกต้องตาม
 กระบวนการทางกฎหมาย หลักนิติธรรมเลย คือมาตรา 17 ที่อาจารย์เจิมศักดิ์ก็ทราบดี
 สั่งประหารชีวิตคนจำนวนมากเลย โดยไม่มีการไต่สวนอะไรก็ตาม

ดร.เจิมศักดิ์ : ครับ

ดร.ชาญวิทย์ : แล้วผมอยากจะชี้ให้เห็นอีกอันหนึ่งนะครับอาจารย์ ในช่วงประมาณก่อนที่รัฐบาล
 ชูฮาร์โตจะล้ม บังเอิญผมไปอยู่ที่สิงคโปร์ แล้วผมเนี่ย เนื่องจากที่อาจารย์
 แนะนำผม ผมเป็นประธานหอจดหมายเหตุธรรมศาสตร์ ผมได้ทำสารคดีอันหนึ่ง
 เป็นวีดีโอ 14 ตุลาคมะครับ แล้วผมเอาไปฉายที่มหาวิทยาลัยสิงคโปร์ แล้วผมก็
 ถูกเชิญไปออกทีวีของสิงคโปร์นะครับ เค้าก็เอาไปฉาย สิ่งทีเมื่อคนดูแล้ว ทั้งที่
 มหาวิทยาลัยสิงคโปร์ และคนดูทั่วไป บอกว่าอะไรกันเนี่ยหรือปฏิบัติประชาธิปไตย
 ของผม ของอาจารย์ชาญวิทย์และเมืองไทย They are all the children บอกว่าเป็น

เด็ก ๆ ทั้งนั้น ที่เราดูในภาพ เราจะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นเด็ก แต่ว่าสิ่งที่ผมคิด
จอมพลถนอมนั้นใช้ความรุนแรงก็คือ หนึ่ง จับ จับเมื่อวันที่ 6 ตุลาคมเมื่อเค้าเอา
ใบปลิวไปแจกเรียกร้องรัฐธรรมนูญ อาจารย์เจิมศักดิ์ ลองคิดดูนะครับ ตอนนั้นถ้า
เกิดมีนักศึกษาหรือคนกลุ่มหนึ่ง ไปเดินบอกว่าให้ล้มรัฐธรรมนูญฉบับ สสร. แล้ว
เอาอันใหม่เนี่ย ใครจะไปจับใช้ไหมครับ เราย้อนกลับไป 20 ปีที่แล้ว เราเขลา
และอาจจะมัวเมาอำนาจขนาดไหนนะครับ คือ หนึ่งจับเด็ก ๆ ใช้ไหมครับแล้วก็
ตั้งข้อหาแรกเลยว่ามั่วสุมทางการเมืองนะครับ เกิน 5 คนผิดประกาศของคณะปฏิวัติ

ดร.เจิมศักดิ์ : เห็นบอกว่า 13 คนตอนนั้น

ดร.ชาญวิทย์ : แล้วก็ค่อยๆ ขยับความรุนแรงด้วยการตั้งข้อหาคอมมิวนิสต์ แล้วก็ขยับความรุนแรง
ตั้งข้อหาเป็นกบฏภายในพระราชอาณาจักร เราลองคิดว่ามาตราการเหล่านี้มี
เมตตาธรรม หรือว่ามีความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ดร.เจิมศักดิ์ : ที่นี้ ตอนนี่ เราพูดกันสองประเด็น อาจารย์นั้นเอาภาพรวมทั้งหมด ส่วน ดร.
สุวิทย์ นั้น พยายามจะอธิบายถึงเรื่องการสั่งการว่าจะมีการเซ็นฆ่าหรือไม่ ตรงนั้น
ใช้ไหมครับ

ดร.สุวิทย์ : ผมอยากจะขยายอีกสักนิดหนึ่งนะครับ หลังจากฟังอาจารย์ชาญวิทย์พูดแล้ว ผมว่า
เป็นสิ่งที่ดีครับ แลกเปลี่ยนกันตรงนี้ ตำรวจจับกุม 11 คน ผมจะลำดับให้ฟังนะครับ
ในวันที่ 6 ตุลาคม ถูกต้องนะครับ แล้วก็มีการจับเพิ่มเติมอีกเป็น 12 คน และมีการ
มอบตัวอีก 1 คน คือคุณไชแสง สุกใส ~~และอีก 1 คน~~ ในวันที่ 7 ครับ
มีการโจมตีรัฐบาลว่าลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนนะครับ แต่ตำรวจยืนยันว่า
มีแผนการเพื่อจุดประสงค์มากไปกว่านั้น อันนี้เป็นที่เจ้าหน้าที่ตำรวจรายงานนะครับ
ในวันที่ 9 มีการรวมพลังกันที่ลานโพธิ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 10 สภานัก-
ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แถลงการณ์ว่าจะให้ปล่อยผู้ต้องหาทั้ง 13 คน
มิฉะนั้นสภานักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะทำการประท้วงด้วยมาตรการ
รุนแรงนะครับ ในคืนวันนั้นเอง วันที่ 10 ตุลาคม เวลา 19.00 นาฬิกา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้มีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จอมพลถนอมเข้าเฝ้าฯ
นะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : วันที่ 10

ดร.สุวิทย์ : ครับ วันที่ 10 ตอนนะครับ ที่พระราชดำหนักจิตรลดารโหฐาน พระองค์ท่านทรง
ห่วงใยสถานการณ์มาก เมื่อได้รับฟังการถวายนโยบายแล้วนะครับก็ได้เตือนให้ท่าน
จอมพลถนอมว่า พยายามแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีนะครับ ซึ่งท่านก็กลับมาที่กอง
บัญชาการ แล้วก็เล่าให้ผู้ที่อยู่ในกองบัญชาการฟัง หลังจากนั้นวันที่ 11 หนึ่งวันให้
หลังนะครับ คำสั่งออกมา ซึ่งก็ได้แสดงให้เห็นแล้วนะครับ คำสั่งไม่ให้มีการ
ปราบปรามนะครับ ยกเว้นแต่ถ้าทางฝ่ายทหารตำรวจเสียชีวิตมากกว่า 10 คน
แล้วอีกฝ่ายหนึ่งหนึ่งมีปืน มีอาวุธกำลังทำลายอยู่ คำสั่งอันนั้นที่ออกเมื่อ
วันที่ 11 ตอนหลังมีคนเอาไปเผา นะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : คนที่เอาไปเผาใคร

- ดร.สุวิทย์ : หัวหน้าหน่วยที่กุมกำลังนะครับ ได้รับคำสั่งให้เผาคำสั่งอันนี้
- ดร.เจิมศักดิ์ : คำสั่งนั้นเป็นคำสั่งของใคร
- ดร.สุวิทย์ : นะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : พลเอกบุญชัย (?)
- ดร.สุวิทย์ : อ้างถึงนโยบายของจอมพลประภาส ที่ให้ไว้ว่า อย่าทำการปราบปรามนะครับ แล้วก็ผ่านผู้บัญชาการทหารบก เดี่ยวผมหาเอกสารให้ได้ จากคำสั่งตรงนั้นไม่มีใครใช้อาวุธ และยังไม่มีการนองเลือดเลย ตั้งแต่นั้นมา ยังไม่เกิดเหตุการณ์นองเลือดเลย ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคมกระทั่งวันที่ 11-12 วันที่ 12 นักศึกษาก็เข้ามาพบคุณสมบัติ (อ่าง ธัญญวงศ์) อาจารย์สมบัติก็เข้าพบพร้อมคณะ
- ดร.เจิมศักดิ์ : สมบัติ
- ดร.สุวิทย์ : ใช้ครับ อดีตเลขาธิการศูนย์นิสิตนักศึกษา เจริญตกลงกันไม่ได้ เพราะรัฐบาลเนี่ยจะให้ประกัน 13 คน ทางฝ่ายนักศึกษาบอกไม่ได้ ประกันไม่ได้ พวกนี้ไม่ได้มีความผิดพอวันที่ 13 ทางรัฐบาลเห็นว่าเหตุการณ์มันจะรุนแรงแน่ก็เลยยอม ผมเรียนให้ทราบเลยนะครับว่าตั้งแต่ต้นเดือนตุลาจนถึงวัน 13 ตุลา ตอนเย็นเนี่ยวีรชนได้เกิดขึ้นแล้ว บุคคลเหล่านี้ที่เดินขบวนด้วยความบริสุทธิ์ใจ ได้ในสิ่งที่ตนต้องการแล้วนะครับ คือ หนึ่ง ปล่อยผู้ต้องหาโดยไม่มีเงื่อนไขครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : เรื่องรัฐธรรมนูญ
- ดร.สุวิทย์ : เรื่องรัฐธรรมนูญ ได้ภายใน 1 ปี คือภายในตุลา 2517 ทุกคนสบายใจ ท่านอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ท่านก็เซ็นเป็นพยานนะครับ เรียบร้อยแล้ว เป็นอันว่าจะต้องปฏิบัติตามนี้ นะครับ แต่ และพอเริ่มทยอยกลับ สลายนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : เข้ามีดวันที่ 14
- ดร.สุวิทย์ : เข้ามีดวันที่ 14 เกิดเหตุการณ์ขึ้นมา
- ดร.เจิมศักดิ์ : ผมอยู่ตรงนั้นพอดี
- ดร.สุวิทย์ : ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ผมเอง ตัวผมเองอยู่ตรงในที่ชุมนุมด้วย
- ดร.สุวิทย์ : อาจารย์คงจะเล่าให้ฟังได้ว่าเกิดอะไรขึ้นนะครับ ผมก็ฟังจากหลายฝ่ายนะครับ มันตอนแรกหน้าสวนจิตรฯ มันเป็น accident แล้วเราคิดว่ามันเป็นการเข้าใจผิดกัน การสื่อกัน แต่พอตอนสายของวันที่ 14 เมื่อมีการยิงจากตึกสรรพากรลงมาในขณะที่นักศึกษาประชาชนเดินอยู่นะครับ ขณะที่ตำรวจอยู่ที่ตั้งเนี่ย ยิงมาทั้งสองฝ่าย ทำให้มีการล้มตายของทั้งสองฝ่าย ทั้งตำรวจและเรามีชื่อหมดเลยนะครับ และทางฝ่ายศูนย์นิสิตนักศึกษา
- ดร.เจิมศักดิ์ : นี่ใช่ไหมครับ ตึกสรรพากรพอดีเอาภาพ (วิดีโอ 14 ตุลา) ออกมาตอนนี้นะครับ
- ดร.สุวิทย์ : คือ มีการยิงมาทั้งสองด้าน เราจับได้นะครับ เราจับได้คือทางตำรวจจับได้ ไม่ใช่เราหรอก
- ดร.ชาญวิทย์ : อันนี้เป็นภาพ ดูที่เจ้าหน้าที่กำลังยิงประชาชนอยู่นะครับ เดี่ยวคอยดูนะครับ
- ดร.สุวิทย์ : เดี่ยวๆๆ กรุณาให้ผมพูดให้จบก่อนได้ไหมครับ เพราะเนี่ยเป็นภาพประกอบ

- ดร.เจิมศักดิ์ : ภาพประกอบอาจจะไม่ตรงที่เดียวกับที่พูด
- ดร.สุวิทย์ : มันอาจจะไม่ตรงกันนะครับ กรุณาอย่าแย้งนะครับตอนนี้ ผมลืมไปเลย จะพูดอะไรนี้
- ดร.เจิมศักดิ์ : บอกว่าบนสรรพากรมียิงลงมา 2 ฝ่าย 2 ด้าน
- ดร.สุวิทย์ : ครับๆ
- ดร.เจิมศักดิ์ : อันนั้นเนียใครเป็นคนยิง
- ดร.สุวิทย์ : อันนี้นั้นะครับ คือจับได้ 19 คนนะครับ เรามีหลักฐาน แม้แต่เดี๋ยวนี้ ผู้จับก็ยังมีชีวิตอยู่ ผมยังพูดกับท่านเลยวันนี้
- ดร.เจิมศักดิ์ : ใครคือคนจับ
- ดร.สุวิทย์ : มาที่โรงพักชนะสงคราม พล.ต.อ.ชาญ รัตนธรรมนะครับเป็นสารวัตรใหญ่ นะครับ และเราก็ได้
- ดร.เจิมศักดิ์ : สมัยนั้นเป็นสารวัตรใหญ่
- ดร.สุวิทย์ : ขณะนั้นเป็นสารวัตรใหญ่
- ดร.เจิมศักดิ์ : ที่ชนะสงคราม
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : แล้วคนที่ถูกจับมาทั้ง 19 คนนั้นเป็นใคร
- ดร.สุวิทย์ : 19 คนนั้นบอกว่าเป็นคนจับ ที่จับมาได้มีลักษณะที่ไม่เหมือนคนไทยนะครับ บางคนไม่ยอมพูด พูดไม่ได้ แล้วก็บางคนอ้างว่ามาจากประเทศที่สาม
- ดร.เจิมศักดิ์ : หมายความว่าหลักฐานทำให้เชื่อว่า คนที่ยิงนั้นเนียเป็นมือที่สามที่อาจจะไปเอาคนต่างประเทศเข้ามา
- ดร.สุวิทย์ : ที่มีการใช้บุคคลเหล่านี้ที่มาจากปานะครับ มาจากลำน้ำพองก็มี จากขอนแก่น มีโบล่า ในนี้หมดเลยนะครับ ซึ่งให้การโดยนายตำรวจ ซึ่งมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันนี้ไปถามได้เลยนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : อันนี้ไปเกี่ยวอะไรไหมครับ กับกรณีที่พันเอกณรงค์ พูดว่ามีผู้จួយโอกาส เป็นผู้ใหญ่มาก เป็นที่เชื่อถือ แล้วตายไปแล้ว อันนี้มีความสัมพันธ์กันหรือเปล่า
- ดร.สุวิทย์ : มีครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : มีความสัมพันธ์กัน
- ดร.สุวิทย์ : มีความสัมพันธ์กัน
- ดร.เจิมศักดิ์ : ก็คือ การปฏิบัติซ้อนเพื่อยึดอำนาจ เพราะจอมพลถนอม ตอนนั้นเป็นคนะปฏิบัติ อยู่ใช้ใหม่ครับ แล้วก็มีการปฏิบัติซ้อนเพื่อยึดอำนาจ
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ถ้าพูดทางฝ่ายนี้ตั้ง hypothesis หรือสมมติฐานว่ารูปการน่าจะเป็นอย่างนั้น
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ แล้วก็ยังมีบุคคลที่ยังมีชีวิตอยู่ก็มี
- ดร.เจิมศักดิ์ : ตอนนี้นั้นยังมีชีวิตอยู่
- ดร.สุวิทย์ : ยังมีชีวิตอยู่ ทั้งตายและยังมีชีวิตอยู่หลายคน
- ดร.เจิมศักดิ์ : ในกลุ่มคณะที่ทำรัฐประหารซ้อนนั้นนะครับ

- ดร.สุวิทย์ : ถูกต้องครับ ผมอยากให้
- ดร.เจิมศักดิ์ : พอจะบอกชื่อได้ไหมครับ
- ดร.สุวิทย์ : ผมไม่อยากจะพูดครับ ตอนนี้ผมไม่อยากจะพูด ผมกลัวมากครับ การไปกล่าวหาคนโดยที่เรายังไม่มีหลักฐานแน่ชัด แต่ผมกำลังหาหลักฐานเหล่านี้อยู่นะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : จะเป็นคนเดียวกับที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์แทบลอยด์ เมื่อวันที่สองวันนี้เนี่ยนะครับ เออ ได้สัมภาษณ์ พลโทวิฑูรย์ ยะสวัสดิ์ ซึ่งสมัยนั้นเป็นพลตรี มีความอยู่ตอนหนึ่ง นะครับน่าสนใจ พอตีผมเพิ่งอ่านครูนี พุดอย่างนี้ว่า หลังเหตุการณ์ อันนี้เหตุการณ์ 6 ตุลา บอกว่า “สถานการณ์การเมืองพลิกผัน เมื่อ พลเอกกฤษณ์ สีวะรา เสียชีวิต คงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ถ้าพลเอกกฤษณ์ ไม่เสียก็เป็นนายก พี่ก็เป็นผู้บัญชาการทหารบก เขาบอกว่า ถ้าเขาเป็นผู้บัญชาการทหารบก ไม่มีทาง เกิดเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 “ไม่โผล่ขึ้นมา ภูเขาบด” นะครับ แล้วบอก ชะตาบ้านเมือง พลเอกกฤษณ์ รับปากจะให้พี่เป็นแม่ทัพ ถ้าได้เป็นก็ไม่กลัวหรอก ไล่พวกทหารสวนสนาม อย่าเอาปืนเข้ามือพี่ ถ้าเป็นแม่ทัพพี่กวาดเรียบ” สัมพันธ์ กันไหมครับ กับคำพูดอะไรทำนองอย่างนี้
- ดร.สุวิทย์ : น่าจะมีนะครับ ผมไม่ได้รู้จักตัวบุคคลคนนี้เป็นส่วนตัวนะครับ ผมไม่ได้มีความคิด อาฆาตพยาบาทใครทั้งสิ้น และไม่อยากจะกล่าวหา อย่างที่ผมเรียนอาจารย์ตรงนี้ ผมอยากจะให้อาจารย์ช่วยดูด้วยนะครับ นี่เป็นหลักฐานอันหนึ่งมาจากการสอบสวน นะครับ หลายปากทีเดียว
- ดร.เจิมศักดิ์ : หมายถึงอันนี้เป็นสอบสวนของตำรวจ
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ที่บอกว่า ตรงนี้จะให้ผมอ่าน 3-4 บรรทัดนี้นะครับ
- ดร.สุวิทย์ : ครับ กรุณาเถอะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : หลังจากที่พยานกลับมาที่สถานีขณะสงครามแล้ว พยานเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ขณะสงคราม ได้จับกุมตัวบุคคลแต่งกายคล้ายทหารบก สวมเสื้อแจ๊คเก็ตฟิลด์ ไม่มีเครื่องหมายสังกัด จำนวน 19 คนจากหลังคาตึกกรมสรรพากร ผลการซักถาม ปรากฏว่าบางคนอ้างว่ามาจากประเทศที่สาม บ้างว่ามาจากขอนแก่น บ้างมีบัตร ประจำตัวของ บก. 333 แต่พยานไม่ทราบว่ามีเหตุทำไ่ม เนื่องจากพยานไม่มี หน้าที่สอบสวน บก. 333 กับเทพ 333 นี้เหมือนกันหรือเปล่า
- ดร.สุวิทย์ : เข้าใจว่าเหมือนกันครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ซึ่งพลเอกวิฑูรย์ นั้นดูแลเทพ 333 อยู่
- ดร.สุวิทย์ : ผมเข้าใจว่าอย่างนั้นนะครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : เป็นทหารรับจ้างใช่ไหม
- ดร.สุวิทย์ : ครับ ทหารรับจ้างครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : แล้วที่ตอนนี้ อเมริกาสนับสนุน
- ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ
- ดร.เจิมศักดิ์ : อ้างถึงอย่างนั้นตรงนี้ มองจากมุมตรงนี้ออกมานะครับ ที่นี้ฟังนักประวัติศาสตร์ว่า

- ดร.สุวิทย์ : ผมขออีกฉบับหนึ่งครับ เมื่อที่อาจารย์ชาญวิทย์ พูดไปถึงว่าจอมพลถนอมเข้ามา 6 ตุลาคมครับ ท่านเข้ามาใน 6 ตุลา แล้วท่านก็บวชจริงนะครับ ท่านเข้ามา ตอนนั้นเนี่ย เหตุผลที่ท่านเข้ามาตอนนั้น เป็นเรื่องส่วนตัว คือความ กตัญญูที่มีต่อพ่อ คุณพ่อไม่ได้ทราบว่าจะจอมพลถนอมออกไป ธรรมดานี้ใกล้ชิด พบกันทุกอาทิตย์ นี่เป็นเรื่องส่วนตัวของท่านว่าท่านจะเข้ามาโดยสันติวิธี วิธีที่ดีที่สุดคือบวชเข้ามา
- ดร.เจิมศักดิ์ : หมายความว่า ไม่มีเจตนาที่จะมาช่วยกู้ทางการเมือง
- ดร.สุวิทย์ : ไม่มีเจตนาเลยทั้งสิ้น แล้วการบวชเข้ามานั้นก็เป็นที่ขัดอยู่แล้วว่า พระในประเทศไทย ของเราเนี่ยไม่เคยมีทะเลาะเบาะแว้งขนาดถึงจะต้องลงกำลังกัน อย่างที่เขมรก็ตี ลาว ก็ตี หรือเวียดนามก็ตี เราไม่เคยมีเลย
- ดร.เจิมศักดิ์ : ทำไมคนไม่ไว้ใจว่า ที่เข้ามานะ เพราะสันติ และก็อยากจะเข้ามาเงียบๆ แต่คน ทั่วไปนี่ ผมเองก็อยู่ในเหตุการณ์มาตลอด ทุกคนก็จะบอกว่าไม่ไว้ใจ
- ดร.สุวิทย์ : เพราะประกาศอันแรกใจละครับ ประกาศแถลงการณ์ของสำนักนายกรัฐมนตรี ที่บอกว่าใช้ความรุนแรงโดยโมหะจริต ทำผิดกฎหมายอะไรต่างๆ อันนี้ที่ไม่ได้ มีการสอบอย่างที่ผมมาเรียน
- ดร.เจิมศักดิ์ : อาจารย์ชาญวิทย์ว่าอย่างไร
- ดร.ชาญวิทย์ : คือ ผมอยากจะพูดเลยไปหน่อยนะครับ ผมคิดว่ามนุษย์เป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์ แต่ว่ามนุษย์ไม่สามารถจะสร้างประวัติศาสตร์ได้ตามอำเภอใจของตัวเองนะครับ เมื่อมันเกิดขึ้นแล้ว มันก็เกิดขึ้น การที่เราจะกลับมานะครับ ที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง อะไรเนี่ย ผมคิดว่าเราทำไม่ได้แล้วนะครับ มันเป็นเรื่องของสังคม บางเรื่องเรามอง เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล เป็นเรื่องของส่วนตัว เรื่องของครอบครัว เรื่องของความ กตัญญูอะไรเนี่ย ผมเข้าใจดีนะครับ แต่ผมคิดว่า นั่นมันไม่ใช่ประวัติศาสตร์ มันเป็นเรื่องของครอบครัว โลกของกลุ่มคนนะครับ
- ที่นี้ในประเด็นมือที่สามเนี่ย ผมคิดว่าน่าสนใจทางวิชาการนะครับ คือ เนื่องจากตอนผมเรียนปริญญาตรีกับปริญญาโท ผมเรียนรัฐศาสตร์นะครับ แล้วมาเปลี่ยนเป็นประวัติศาสตร์ในตอนหลังนะครับ แต่ผมคิดว่ามันน่าสนใจ ในแง่ของทฤษฎีว่าด้วยมือที่สามเนี่ยนะครับ มันจะเป็นทฤษฎีซึ่งในทางด้าน อะไรละ ผู้ปกครองที่เป็นเผด็จการนะครับ แล้วก็เก่งมากในด้านสงครามจิตวิทยา จะใช้อยู่ ตลอดเวลานะครับ เราจะเห็นว่ากรณีนี้เนี่ยครับ ที่พยายามจะบอกว่าเป็น การกระทำของมือที่สาม เนี่ยนะครับ คงจะหมายถึงญวน อะไรทำนองนี้นะครับ หรือไม่ก็เจ๊กจีน อะไรก็ตาม ซึ่งเวลาเราจะโทษเราก็โทษคนกลุ่มนี้
- ดร.เจิมศักดิ์ : แต่เดี๋ยวนี้ฟังดูเนี่ย เค้าบอกว่าป็นทหารอีกกลุ่มหนึ่งทำรัฐประหารซ้อน
- ดร.ชาญวิทย์ : เดี่ยวผมจะมาถึงตรงนั้นนะครับ อาจารย์ผมจะมาถึงตรงนั้น คือเรื่องการโยนให้เจ๊กจีน หรือญวน หรืออะไรเนี่ยนะครับเป็นเรื่องไม่ผิดปกติทางการเมืองในระบบเผด็จการ นะครับ แล้วการโยนครั้งนี้ 14 ตุลา 2516 ไม่ประสบความสำเร็จ แต่โยนอีก ครั้งหนึ่ง จำได้ไหมครับ อาจารย์เจิมศักดิ์ คือ 6 ตุลา 2519 นะครับ

- ดร.เจิมศักดิ์ : ใช่
- ดร.ชาญวิทย์ : คือ เอาเข้าจริง คนที่ถูกฆ่าตาย ถูกเผาอะไรที่ท้องสนามหลวง เมื่อตอนหลัง เราก็รู้ว่า เป็นใครนะครับ นักศึกษาศรรมศาสตร์อย่างจารุพงษ์ หรือนิสิตจุฬาฯ นะครับอย่าง คนที่ถูกเอาไปแขวนคอ นะครับ บอกว่า
- ดร.เจิมศักดิ์ : ตอนนั้นบอกว่าเป็นญวน
- ดร.ชาญวิทย์ : บอกว่าเป็นญวนนะครับ เราก็รู้ว่าเป็นใครหมด อันนี้เป็น ผมถึงว่าไม่ประหลาดใจ ในการที่จะมีข้อมูลแบบนี้ หลักฐานแบบนี้ นะครับ ที่นี้กลับมาประเด็นที่อาจารย์ถามถาม ผมคิดว่า สิ่งหนึ่งที่เราปฏิเสธไม่ได้ ก็คือ ความขัดแย้งในกลุ่มทหารด้วยกัน ผมคิดว่า ตรงนี้เป็นประเด็นสำคัญนะครับว่า คือมองง่าย ๆ นะครับว่า ถ้าหากว่า ฝ่ายทหารเนี่ยไม่ขัดแย้งกันเนี่ยนะครับ ฝ่ายนิสิตนักศึกษาประชาชน ใน 14 ตุลา นั้นไม่ชนะหรือครับ ต้องถูกปราบนะครับ แล้วก็ถูกล้อม แล้วถูกป้ายสีอะไรแบบ 6 ตุลา
- ดร.เจิมศักดิ์ : ถ้าอย่างนั้น สมมติฐานของ ดร.สุวิทย์ กับของจอมพลถนอมก็คงจะมีมูลอยู่เหมือนกันว่าทหารขัดแย้งกัน
- ดร.ชาญวิทย์ : คืออย่างนี้นะครับอาจารย์ เราต้องมองภาพที่มันใหญ่มากๆ นะครับ การเมืองในระบบเผด็จการ วัฏจักรแห่งความชั่วร้ายเนี่ยนะครับ เวลาที่ยึดอำนาจปฏิวัติ รัฐประหารแล้วปฏิวัติรัฐประหารอีก เนี่ยมันเหมือนกับว่ามันกินตัวในกลุ่มที่ยึดอำนาจนะครับ คือ หมายความว่า ถ้าเมื่อคุณยึดอำนาจเนี่ย คุณจะต้องมีพรรคพวกช่วยคุณใช้ไหมครับ เพราะฉะนั้น มันจะเป็นการที่ทำให้ พุดง่าย ๆ promotion เนี่ยนะครับ การได้ตำแหน่งตามขั้น มันขึ้นไปเร็วมาก มันผ่านเพื่อนฝูง หรือแม้ว่ารุ่นพี่ ซึ่งมัน
- ดร.เจิมศักดิ์ : หมายถึง
- ดร.ชาญวิทย์ : ซึ่งมันสร้างความปั่นป่วนให้องค์กรทหาร ซึ่งมีระเบียบวินัยและลำดับชั้น ตอน อวูโสที่แน่นอน มันกินตัว อันนี้ในทางวิชาการรัฐศาสตร์นะครับ เพราะฉะนั้น การที่เมืองไทยตกอยู่ในวัฏจักรแห่งความชั่วร้ายยาวมากนะครับ ถ้าเรามองว่าเอาปี 2490 ที่จอมพลผิน ชุณหะวัณ นะครับเป็นผู้เริ่มต้น แล้วไล่มานะครับ จะมีปฏิวัติรัฐประหารเรื่อยมานะครับ จนกระทั่ง 2500 เอย 2501 เอย 2514 เอย ที่จอมพลถนอมยึดอำนาจตัวเอง มันทำให้เกิดความปั่นป่วนในกองทัพ
- ดร.เจิมศักดิ์ : ตกลงเป็นไปได้เหมือนกันใช้ไหมครับที่ทหารมีความขัดแย้ง
- ดร.ชาญวิทย์ : ผมมองว่าทหารมีความขัดแย้ง ความขัดแย้งนี้มีแน่นอน
- ดร.เจิมศักดิ์ : แต่รัฐประหารซ้อนหรือไม่แน่
- ดร.ชาญวิทย์ : อันนั้นเราต้องตรวจสอบเอกสารอีกที่ เช็คอีกที่ แต่ว่าความขัดแย้งมีแน่ๆ มีฉะนั้น เราจะไม่เห็นทาง ผบ.ทบ. คือ พลเอกกฤษณ์ สีวะรานะครับ ผบ.ทร. เอย ทางกองทัพเรือ จะไม่เห็นด้วยแล้ว ตอนนั้นแตกออกแล้ว เค้าไม่อยู่ด้วย เพราะฉะนั้น หมายความว่าในที่สุดนะครับ 3 ท่านนี้นะครับ ก็ถูกโดดเดี่ยวในตอนนั้น
- ดร.เจิมศักดิ์ : 3 ท่านนี้คือ จอมพลถนอม จอมพลประภาส และพันเอกณรงค์

ดร.ชาญวิทย์ : ผมมองว่าเป็นอย่างนั้น เมื่อไปไกลถึงขนาดนั้น คือ ผมมองว่า 3 ท่าน ผมคิดว่า ในการที่จะแก้ตัวทางประวัติศาสตร์ ค่อนข้างยาก เพราะหลักฐานมันมัดมาก คือ ผมมองอย่างพุดง่าย ๆ เราก็ชำระประวัติศาสตร์ 14 ตุลา 6 ตุลา ไประดับหนึ่ง นะครับ เมื่อปีที่แล้วผมทำหนังสือ ชื่อว่า **จาก 14 ตุลา ถึง 6 ตุลา** เอาเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์เนี่ยมารวมไว้ในเล่มเดียวกัน ก็คือผมก็คิดว่าอันนี้ไม่ใช่เป็นงานที่เป็น final แต่ว่า ผมคิดว่าคนที่ผมเคารพรักมาก ๆ เลย ที่ทำงานเขียนเป็นบันทึก ประวัติศาสตร์ไว้ในเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ นี่คือ หนึ่งท่านอาจารย์เสน่ห์ จามริก ในเรื่องของ 14 ตุลา 2516 สองบันทึกของท่านอาจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์นะครับ เกี่ยวกับ 6 ตุลา 2519 เราอาจจะเลื่อน ไปแล้วก็ได้นะครับ อาจารย์ป๋วยเป็นผู้ บาดเจ็บอย่างสาหัส ในเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 นะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : อาจารย์ครับผมขอ

ดร.ชาญวิทย์ : เพราะฉะนั้นเนี่ย มันก็ยังมีอันนะครับอาจารย์ ผมมีบทความอันหนึ่ง ซึ่งอาจารย์เกษียร เตชะพีระ อาจารย์ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ และผมแปล คือเหตุการณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์เหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 โดยอาจารย์ Benedict Anderson ของมหาวิทยาลัย Cornell นะครับ ชื่อ ของอาจารย์ Benedict Anderson ในภาษาอังกฤษ ดีมาก ๆ เลย คือ Withdrawal Symptom นะครับ ที่นี้เราก็ไม่รู้จะ แปลว่าอะไรดี ในที่สุด เราก็แปลมันเป็นอาการโรคชกกระตุกนะครับ ที่มันเกิดบ้าคลั่ง มาหากันอย่างมากมายมหาศาลใน 6 ตุลาเนี่ย เราแปลว่า **บ้านเมืองของเราลงแดง** แล้วผมคิดว่าถ้าเอาหลักฐานเหล่านี้มาดู ผมยกตัวอย่างอีกนิดนึงอาจารย์ อย่างกรณีก่อนหน้าที่จะมีการยิงกัน 14 ตุลา วันที่ 8 ตุลา บันทึกการประชุมของ กระทรวงมหาดไทยนะครับ ซึ่งมีจอมพลประภาส เป็นประธานนั้น ได้ประชุมกัน เกี่ยวกับเรื่องที่นักศึกษาเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แล้วมีข้อความบอกว่า เชื่อว่านิสิตและ นักศึกษาจะเสียไปราว 2% จากจำนวนเป็นแสนคน

ดร.เจิมศักดิ์ : มีการพูดกันในที่ประชุม

ดร.ชาญวิทย์ : จำต้องเสียสละเพื่อความอยู่รอดของบ้านเมือง คือนัยยะของเอกสาร

ดร.เจิมศักดิ์ : อาจารย์ได้รับเอกสารมาจากไหน ตรงนี้

ดร.ชาญวิทย์ : ก็มีการพิมพ์ทั่วไปนะครับ เผยแพร่ทั่วไปแล้วนะครับ จะเป็นหนังสือวัน **มหาวิปโยค** ที่ อมธ. ทำขอโทษ **วันมหาปิตี** ที่ อมธ. ทำก็ตินะครับ อะไรละ **หนังสือพระราชทานเพลิงศพที่ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา** ปี 2517 นะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : ตกลงเค้าไปอ้างมาจากการประชุมในกระทรวงมหาดไทย

ดร.ชาญวิทย์ : ใช่ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : ที่นี้ ขอซักประเด็นนิดนึงว่า เมื่อกี้ที่ ดร.สุวิทย์พูดว่าบนหลังคาตึกสรรพากร ตามสำนวนของตำรวจเนี่ย บอกว่าจับมาได้ 19 คน แล้วก็ก็เป็นคนฟังแล้วผสม มีคนไทยขอนแก่นบ้าง หรือบางคนพูดไม่ได้ เหมือนกับไมใช่คนไทย เพราะฉะนั้น อันนี้เนี่ย ทาง ดร.สุวิทย์กำลังตั้งข้อสังเกตว่า คนที่มาจุดชนวนในการยิง ถ้าผมฟังไม่ผิดนะครับ ถ้าผิดต้องบอกนะครับ เพราะผมไปใส่ปากท่านไม่ได้ คนที่

จุดชนวนในการยิงเนี่ยนเป็นคนอื่น เป็นมือที่สาม ที่สร้างเรื่องให้เกิดความรุนแรงเกิดขึ้น เพราะวันที่ 13 ตุลา ถ้าหยุด กับหยุดกันไป 14 ตุลา มี accident นิดนึง แล้วก็มีคนซ้ารอย ถ้าหยุดตรงนั้น นิสิตนักศึกษา ประชาชนได้แล้ว คือได้รัฐธรรมนูญภายใน 1 ปี แล้วก็ 13 คนปล่อย

ดร.สุวิทย์ : ถือว่าเป็นวีรชนโดยแท้

ดร.เจิมศักดิ์ : อันนี้เนี่ยอาจารย์ว่าไง

ดร.ชาญวิทย์ : ผมคิดว่ากรณีนี้น่าสนใจนะครับ เรื่องมือที่สาม แล้วก็คนที่พูดภาษาไทยไม่ชัดนี่นะ ผมคิดว่าถ้ามีหลักฐานน่าจะสืบกันต่อ แล้วเอาหลักฐานมาดูนะครับ เมื่อตรวจสอบนะครับ แต่ผมคิดว่ากรณีตรงนี้ จุดปะทะที่ทำให้เกิดนองเลือด ความจริงมันอยู่ที่หน้าสวนจิตรฯนะครับ ผมคิดว่า ที่อาจารย์เจิมศักดิ์ไปกับอาจารย์รังสรรค์นะครับ แล้วอาจารย์บอกว่า คือ เราหลุดกันไปนะครับ แต่ว่าเข้าใจว่า อาจารย์เอื้อย มีสุข อาจารย์ปราโมทย์ นาคกรทรรพอีกใช้ใหม่ครับ แล้วผมคิดว่า ที่เห็นเหตุการณ์ตรงนั้น ท่านวลีษฐ์ เดชกุญชร นะครับ ผมไม่ทราบว่าจะอาจารย์จะให้ผมอ่านตอนหนึ่งใหม่ครับว่า คือ คนที่เห็นเหตุการณ์นะครับแล้ว บันทึกเอาไว้ คือนักหนังสือพิมพ์นะครับ นักหนังสือพิมพ์ที่เค้าไปอยู่ตรงนั้นพอดี แล้วก็เค้าเสียดวงตาในวันนั้นด้วย

ดร.เจิมศักดิ์ : ตรงหน้าสวนจิตรลดาย

ดร.ชาญวิทย์ : ครับ เค้าถูกยิงนะครับ แล้วก็เสียดวงตาในวันนั้นนะครับ แล้วก็เค้าเขียนทันทีเลย หลังเหตุการณ์ คือไม่ได้เก็บเอาไว้ 20 ปีแล้วก็มาเขียน คือผมคิดว่าบันทึกความทรงจำที่มันผ่านไป

ดร.เจิมศักดิ์ : เดี่ยว ผมมีอีก 7-8 นาทีตรงนี้

ดร.สุวิทย์ : ขอลาถามนิดนึงนะครับ เมื่อกี้ที่อาจารย์เจิมศักดิ์ถามนะครับ ที่หน้าสวนจิตรฯหรือเปล่านั้นอาจารย์ตอบตรงนี้ได้ไหมครับ ที่ถูกยิงนะครับ

ดร.ชาญวิทย์ : ที่หน้าสวนจิตรฯนะครับ ที่จะมีการจุดปะทะนะครับ ผมใช้คำว่าจุดปะทะ

ดร.สุวิทย์ : แต่ไม่ได้โดนยิงใช้ใหม่ครับ

ดร.ชาญวิทย์ : ผมคิดว่าใช้คำว่าจุดปะทะ แล้วผมคิดว่าตรงนั้นล่ะที่ทำให้เรื่องบานปลาย

ดร.สุวิทย์ : ถูกยิงหรือเปล่า

ดร.ชาญวิทย์ : เดี่ยวผมจะอ่านให้ฟังนะครับ เชิดสกุล เมฆศรีวรรณ นักหนังสือพิมพ์ที่เห็นเหตุการณ์วิกฤต และสูญเสียดวงตาไป 1 ดวงในวันนั้นเล่าเป็นประจักษ์พยานว่า “ที่บริเวณหน้าสวนจิตรลดาย ช่วงถนนพระรามที่ 5 ใกล้กับถนนราชวิถี พล ต.อ. วลีษฐ์ เดชกุญชร ผู้แทนพระองค์ได้ อ่านพระบรมราโชวาทให้ฝูงชนฟังจบแล้ว ฝูงชนก็เริ่มสลายตัวตามพระราชประสงค์ กลุ่มนักเรียนอาชีวะถือว่าเป็นหน่วยกล้าตายที่มีอาวุธ พวกไม้ แป้น้ำ ก้นเกือบทุกคน ต่างได้ทิ้งอาวุธ พร้อมกับทำลายระเบิดขวด ฝูงชนที่กลับมาทางถนนราชวิถี กลับถูกสกัดกั้นด้วยตำรวจคอมมานโด ตำรวจเหล่านี้มีไม้พลอง โล่ หวาย และปืนยิงแก๊สน้ำตา ภายใต้การบัญชาการของ พล ต.ท. มนต์ชัย พันธุ์คงชื่น ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ และ

พล.ต.ต.ณรงค์ มหานนท์ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผูกพันเมื่อรู้แน่ชัดว่าไม่ได้รับการอนุญาต ให้ผ่านออกไป ก็เริ่มมีปฏิกิริยา ด้วยการใช้ข้าวห่อ ขวางป่าใส่ตำรวจ ผูกพันที่ถูกกักกันรายหนึ่งได้ใช้ท่อนไม้ขวางใส่ถูกตำรวจ ได้รับบาดเจ็บนายหนึ่ง หลังจากนั้นให้หลังไม่ถึง 10 นาทีรถตำรวจ ที่ใช้ปราบจลาจล 2 ครั้ง ดิดไซเรน 2 คันก็พุ่งเข้าไป ผูกพัน โดยมีตำรวจคอมมานโด สวมหมวกกันน็อคทั้งนครบาลและกองปราบ พร้อมด้วย 2 นายตำรวจผู้ถือฉากรจากคดีทุ่งใหญ่” คงไม่ลืมคดีทุ่งใหญ่เมื่อต้นปี 2516 นะครับ

“ก็ตามเข้าไปใช้กระบองหวดเข้าผูกพันทันที ไม่ว่าจะเด็กหรือผู้ใหญ่ การนองเลือดได้เริ่มจากจุดนี้ สร้างความเคียดแค้นให้ผูกพันมากขึ้น เมื่อเห็นนักเรียนหญิงคนหนึ่ง ถูกเบียดตกคลอง และเด็กนักเรียนหญิงคนถูกแกีส่น้ำดาจนล้มพับ ผูกพันที่หนีไปได้ ก็ปีนป่ายกำแพงเข้าไปในสวนสัตว์ แล้วใช้ก้อนหินขว้างป่าใส่ตำรวจ อีกส่วนหนึ่ง ก็ตรงกันเข้าวังสวนจิตรฯ โดยมีมหาดเล็กเป็นคนเปิดให้เข้าไป การปะทะใช้เวลา 15 นาที คือ เริ่มต้นจาก 6.30-6.45 นาฬิกา”

ดร.เจิมศักดิ์ : ครับ ดร.สุวิทย์ครับ

ดร.สุวิทย์ : ขอบคุณครับ ผมได้สัมภาษณ์นะครับ พล.ต.ต. เอ๋...เอ๋ เอ๋...เอ๋ เอ๋...เอ๋

ดร.เจิมศักดิ์ : มนต์ชัยหรือเปล่าครับ

ดร.สุวิทย์ : ไม่ใช่ครับ ๆ มี 3 ท่านด้วยกัน ที่ผมได้สัมภาษณ์นะครับ เอ๋ ลูกคุณหลวงชาติ ตระการโกศล ลิมปิชาตินะครับ เอ๋ ต้องขอประทานโทษผมลืม เอ๋ผมคงจำได้นะครับ เมื่อกี้ฟังอาจารย์เพลินไป และมีนายตำรวจ 2 ท่านด้วยกันนะครับ พล.ต.ท. ทิพย์ อัครวิทย์ นะครับแล้วก็ พล.ต.ต.โกศล ลิมปิชาตินะครับ ได้สัมภาษณ์ แล้วก็ได้ให้การนะครับ ได้บอกเลยว่าเกิดอะไรขึ้น เป็นการเข้าใจผิดกันทั้งสิ้นตอนนั้น แล้วที่บอกว่าตำรวจจะบาดเจ็บ 1 คนนั้น ไม่จริงนะครับ มีรถทั้งคันเลยนะครับพาไป 40 คนทั่วชีวะ มีหลักฐาน นอกจากนั้นแล้วที่กล่าวกันว่ามีการยิงกัน หรือมีการตาย ของนักศึกษา ไม่มีครับ ได้ไปสอบดูแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้รับสั่งให้คนไปสอบตามโรงพยาบาลต่างๆ นะครับ ว่ามีใครจากเหตุการณ์ตรงนั้น หรือเปล่า ไม่มี

ดร.เจิมศักดิ์ : จากหน้า สวนจิตรลดาศ

ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : ระหว่างสวนจิตรลดากับเขาดิน

ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : ตรงนั้นเนี่ยทางนี้ยืนยันว่าไม่มีใครตายแน่นอน

ดร.สุวิทย์ : ไม่มีใครตาย แน่นอน

ดร.เจิมศักดิ์ : แสดงว่าไม่ได้ใช้ปืน

ดร.สุวิทย์ : ไม่ได้ใช้ปืน

ดร.เจิมศักดิ์ : แต่ว่าใช้กระบอง ใช้อะไรต่ออะไร

ดร.สุวิทย์ : เกิดการเข้าใจผิดกันตรงที่ว่า มีรถอยู่คันหนึ่งนะครับที่มันตายอยู่แล้วเนี่ย ไม่มีเบตเตอร์

หมดแล้วเนี่ย หนุ่มสาวอยู่ในรถนะครับ แล้วก็ไปไหนไม่ได้ ทางฝ่ายผู้หญิงเนี่ยก็อยาก
จะไปนะครับ ร้องห่มร้องไห้ เพราะไม่ได้กลับบ้าน

ดร.เจิมศักดิ์ : เอาละ

ดร.สุวิทย์ : ก็ให้เด็กช่วยเซ็น เด็กก็เซ็นนะครับ เซ็นไป มันก็ฮีด มันก็มีเสียง มันก็มีอะไรนะครับ
ตอนนั้นมันเข้าตู่รถครับ ตำรวจมี 2 แนวด้วยกันนะครับ แนวที่เป็นนครบาล กับ
แนวที่เป็นอะไรละ กองปราบนะครับ รวมแล้วมีกำลังอยู่ตอนนั้นนะครับที่รวมแล้ว
ยืนยันร้อยกว่านายเท่านั้นเอง

ดร.เจิมศักดิ์ : โอ.เค. สมมติฐาน ผมเหลือเวลาอีก 5 นาที สมมติฐานของ ดร.สุวิทย์กับจอมพลก็
คือว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหน้าสวนจิตรฯ นี้เกิดขึ้นโดยอุบัติเหตุ ไม่มีเจตนา แต่แล้ว
เมื่อเหตุการณ์ลุกลามเข้าไปมีคนสวมรอย โดยยิงแถมมาจากตาดฟ้าของสรรพากร

ดร.สุวิทย์ : ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : ลงไปที่ถนนราชดำเนิน แล้วตอนนั้นที่มีไอ้ก้านยงก้านยาวต่อไปนี่นะครับ

ดร.สุวิทย์ : ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : แต่ตอนก้าวยาวเนี่ย ผมมีภาพอยู่ถ้าหาทัน เดี่ยวเปิดให้ดูตอนนั้นก็ได้อ้อ (วิดีโอ 14 ตุลาคม)
อันนั้นเป็นภาพที่เนี่ยตำรวจทหารยิงเลยจากข้างล่างชัดเจนอันนั้นนะครับ หรือว่าอันนั้น
มันซุลมุนไปแล้วก็เลย

ดร.สุวิทย์ : ผมว่ามันเกิดซุลมุนมากนะครับ อธิบายกันไม่ได้เลยว่ามันเกิดอะไรนะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : เนี่ยภาพทหารยิงชัดเจน ตรงนี้ละครับ (ภาพทหารยิงประชาชน)

ดร.สุวิทย์ : เพราะว่ามันมีการยิงจากข้างบนมา

ดร.เจิมศักดิ์ : อ้อ! พอยิงจากข้างบน

ดร.สุวิทย์ : พอมันล้มตายกันแล้วมันก็โกรธกันทั้ง 2 ฝ่ายนะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : อ้อ! หมายความว่า จุดชนวนเนี่ยคิดว่ามีมือที่สาม โดยจุดชนวนจากบนหลังคา

ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : แล้วหลังจากนั้นแล้วเนี่ย อีกฝ่ายหนึ่งก็โกรธแค้น แล้วก็ชดกัน พอชดกันไปชดกันมา
ก็เลยกลายเป็นเรื่องราวใหญ่โต

ดร.สุวิทย์ : ถูกต้องครับ แล้วท่านนายกรัฐมนตรีขณะนั้นคือ ท่านจอมพลถนอม ในวันที่ 14 เนี่ย
ได้เข้าเฝ้า อีกครั้งหนึ่ง แล้วกราบบังคมลาออกจากตำแหน่ง เนื่องจากว่าท่าน
ไม่สามารถจะควบคุมสถานการณ์ได้นะครับ แล้วก็วันรุ่งขึ้น วันที่ 15 ท่านก็ลาออก
จากผู้บัญชาการทหารสูงสุด นี่คือ ความรับผิดชอบของท่าน

ดร.เจิมศักดิ์ : ผมขอซักนิดนึงว่า ที่บอกว่ามือที่สามอยู่บนหลังคา ไปเอาคนต่างชาติจากขอนแก่น
ไปเอาอะไร ต่ออะไรมานี่นะครับ ทำไมเรื่องมันคล้ายๆ อย่างที่ ดร.ชาญวิทย์ พูดเนี่ย
ก็วันนี้ว่า 6 ตุลาคม ก็ชอบไปอ้างว่ามีคนต่างชาติอยู่ที่ธรรมศาสตร์ ผมเองก็ได้ยินบอกว่า
มีอุมงอุมงค์ ใส่รองเท้าบูท อะไรต่อมิอะไรก็ตาม สร้างความเกลียดชังขึ้นมา
เพราะฉะนั้น อันนี้เนี่ย เลย์ฟังไม่ค่อยขึ้นเหมือนกันหรือเปล่า ว่าบางที่เนี่ยอาจจะไป
ตำรวจก็ตีเนี่ย ตำรวจสมัยนั้นนะครับ วิทยุยานเกราะก็ตี ทางการกิติ ก็ออกมาในสมัย
6 ตุลาคม บอกว่าธรรมศาสตร์นั้น ไอ้ไฮ ค่อนข้างที่จะเป็นญวน เป็นลาว อะไรต่ออะไร

แต่ว่าอันนี้เนี่ยก็เป็นสำนวนของตำราจเหมือนกัน

ดร.สุวิทย์ : ครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : แล้วก็ออกมาว่าบนหลังคานั้น เป็นคนต่างชาติ อะไรต่อมิอะไร อันนี้ เชื่อได้แค่ไหน

ดร.สุวิทย์ : และจับได้ มีการจับได้ มีพยานนะครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : ลงโทษหรือเปล่า

ดร.สุวิทย์ : ทหารรับตัวไป ไปที่กองบัญชาการกองทัพภาคที่ 1 และหลังจากนั้นไม่ทราบว่ามีใครปล่อยไป เลยไม่มีหลักฐาน แต่คนที่จับได้ยืนยันคร่ำครวญว่ามี แล้วมีประชาชนเห็นด้วยว่าจับได้ พวกนี้

ดร.เจิมศักดิ์ : คนจับได้ตอนนี้มีชื่ออะไรบ้าง วันหลังเราจะต้องสอบสวนกันดูตรงนี้นะครับว่าสอบสวนกันทางประวัติศาสตร์นะครับ ผมไม่มีหน้าที่ไปสอบสวนอะไร

ดร.สุวิทย์ : ใช่ครับ ผมอยากให้เปิดใจกว้าง แล้วก็ดูกัน ดูหลักฐานกันอย่างที่อาจารย์กำลังทำอยู่นี้นะครับ ตรงนี้เราไม่ค่อยจะมีเวลา พ.ต.ท. ธนู หอมหวล

ดร.เจิมศักดิ์ : คุณธนู หอมหวล

ดร.สุวิทย์ : สารวัตรใหญ่ขณะนั้นนะครับ สถานีพญาไทนะครับก็ได้พูดเลยว่าไม่ได้มีการสั่งให้ปราบปราม ไม่มีอะไรเลย แล้วก็เห็น

ดร.เจิมศักดิ์ : เห็นที่ว่าจับใช้ไหมครับ

ดร.สุวิทย์ : แล้วก็เห็นว่าไม่ได้ปราบอีกก็คือ สารวัตรใหญ่สถานีบุปผาราม พ.ต.ท.มงคล สุรทิน แล้วก็ พ.ต.ท. ชุมพล มัชฌิมจันทร์นะครับ สารวัตรอยู่ที่ตำราจนครบาลเหมือนนะครับ มีหลักฐานทั้งหมดผมจะให้อาจารย์เอาไว้

ดร.เจิมศักดิ์ : ถ้าผมฟังฝ่ายทางนี้ ไม่ผิดเนี่ย เรื่องบอกว่าจอมพลถนอม ยึดอำนาจ แล้วก็ยึดอำนาจเบ็ดเสร็จ แล้วเป็นเผด็จการอะไรต่ออะไร 4 ถึงวันที่ 14 ตุลาคม ไปเถียงด้วย อันนั้นไม่ต่างกัน

ดร.สุวิทย์ : อยากจะบอกนิดเดียวว่าทุกครั้งที่มีการยึดอำนาจไม่ได้มีการนองเลือดเลยแม้แต่หนึ่งคน

ดร.เจิมศักดิ์ : อันนั้นก็ประวัติศาสตร์อยู่ครับ

ดร.สุวิทย์ : อันนี้ไม่มี

ดร.เจิมศักดิ์ : ที่นี้ ตอนที่เหตุการณ์อันนี้พยายามจะเคลียร์ประเด็นเหตุการณ์ว่าพยายามแล้วไม่ใช่ความรุนแรง

ดร.สุวิทย์ : ถูกต้องครับ

ดร.เจิมศักดิ์ : แต่ความรุนแรงมันเกิดขึ้น อยู่เหนือการควบคุม เพราะมันมีคนพยายามจะทำอะไรต่อมิอะไร อย่างที่เราได้พูดกันมา

ดร.สุวิทย์ : และท่านได้ลาออกเพราะท่านไม่สามารถควบคุมได้

ดร.เจิมศักดิ์ : โอ.เค. อันนี้พยายามจะเคลียร์คือประเด็นตรงนั้น อาจารย์ชาญวิทย์ครับ ประเด็นที่พยายาม จะเคลียร์ตรงนี้กับภาพรวมทั้งหมดมันเข้ากันได้ไหม แล้วเชื่อหรือไม่เชื่อ ผมมีเวลา 1 นาทีตรงนี้

ดร.ชาญวิทย์ : ผมไม่ค่อยสบายใจนะครับ คือว่าเมื่อสักครู่ คุณสุวิทย์อ้างสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ขึ้นมานะครับ ผมไม่สบายใจนะครับคือ ผมอยากจะทำ

ไปถึงบทความของท่านวิษณุ เดชกุญชร นะครับ การตั้งสถาบันเข้ามาเนี่ย ผมขออภัย คุณสุวิทย์ นะครับ เรื่องเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องส่วนตัวนะครับ เป็นเรื่องของส่วนรวมเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ ผมขออภัย คือท่านวิษณุ ใช้คำว่าอย่าทำไปเลย มันอัปรีห์ สักบาล นะครับ แล้วผมคิดว่าขอผ่านประเด็นนี้ไปนะครับ คือในเรื่องที่เมื่อตะกี้ที่เราพูดกันนะครับ คือ ความรับผิดชอบหรือไม่รับผิดชอบของจอมพลถนอมเนี่ย ที่น่าสนใจก็คือว่า จอมพลถนอม ลาออกจากนายกรัฐมนตรีนะครับ แต่ทว่าในช่วงระยะเวลาระหว่างการที่จะออกจากนายกรัฐมนตรี ไปจนกระทั่งถึงการลาออกจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดนะครับ แล้วก็ออกจากต่างประเทศไปนะครับ มีการปราบปรามอยู่ตลอดเวลาเนาะครับ ประกาศที่ปรากฏในวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ก็ดีนะครับ แถลงการณ์อะไรที่ออกมาตลอดเวลาเนี่ย ก็เต็มไปด้วยความรุนแรงนะครับคือผมอยากจะอ่านให้ฟังจากข้อมูลการชำระของเราเนี่ยนะครับ

ดร. เจิมศักดิ์ : จะต้องกรุณาสั้นจริง ๆ

ดร. ชาญวิทย์ : ก็คือว่า 24 .00 นาฬิกา ของคืนวันนั้นนะครับ คือคืนวันที่ 14 ตุลาคม 2516 เนี่ย จอมพลถนอม กิตติขจร ในตำแหน่งของผู้บัญชาการทหารสูงสุดยังลงออก แถลงการณ์ว่ามีผู้ที่พยายามนำลัทธิการปกครองอื่นที่เลวร้ายเข้ามาล้มล้างการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงขอให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่จนสุดความสามารถ ซึ่งก็หมายความว่า การปราบปรามนิสิตนักศึกษาประชาชนยังคงดำเนินต่อไป